Підготовча вправа № 1
“Навчання в одноманітному та правильному прицілюванні”

Ціль: стрілець – грудна фігура з колами (мішень № 4), що встановлена по фронту на рівні 1 м від нижнього зрізу мішені до землі.

Дальності до цілі, (м):

Вид зброї	Ціль		
	стрілець		
Автомат[1]	50 (для тренування)	100 (для тренування)	100 (на залік)

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 15, що споряджаються в три магазини по п’ять набоїв.

Положення для стрільби: лежачи (лежачи з упору).

Оцінка за залікову серію:

“відмінно” – чотири влучення знаходяться в габариті діаметром 15 см;

“добре” – чотири влучення знаходяться в габариті діаметром 20 см;

“задовільно” – чотири влучення знаходяться в габариті діаметром 25 см.

Особливості виконання вправи.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на рубіж відкриття вогню (далі РВВ), приймає положення “лежачи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” чітко та голосно ідентифікує “Ціль” та виконує серію з п’яти пострілів. Після закінчення виконання серії пострілів вправи доповідає “Закінчив”.

Після проведення серії пострілів здійснюється огляд мішеней.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Тут і далі до автомату прирівнюється автоматична (штурмова) гвинтівка (крім снайперських), карабін калібру 5,45 мм, 5,56 мм та 7,62 мм.

Підготовча вправа № 2

“**Відпрацювання навиків одноманітної стрільби** ”

Ціль: стрілець – грудна фігура (мішень №4) або гонг (мішень № 4г), що встановлена по фронту на рівні 1 м від нижнього зрізу мішені до землі.

Дальності до цілі, (м): 100 м.

Кількість боєприпасів: 15, що споряджаються в три магазини по п’ять набоїв.

Час на стрільбу: необмежений.

Положення для стрільби: лежачи (без упору).

Оцінка за залікову серію:

“відмінно” – влучити п’ятьма пострілами;

“добре” влучити чотирма пострілами;

“задовільно” – влучити трьома пострілами.

Особливості виконання вправи.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “лежачи” (без упору) заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та виконує серію з п’яти пострілів. По закінченні виконання серії пострілів вправи доповідає “Закінчив”.

Після проведення серії пострілів здійснюється за необхідності, огляд мішеней (для огляду можуть використовуватись оптичні прилади спостереження).

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

УВАГА! *За можливості, виконання вправи в кінці першого блоку проводити з коліматорним прицілом.*

Підготовча вправа №3

“**Навчання влучності стрільби з різних положень на середні відстані 100 м**”

Ціль: три стрільці – грудна фігура (мішень № 6) або гонг (мішень № 4г), що встановлена по фронту.

Дальність до цілі: 100 м.

Кількість боєприпасів: 15, що споряджаються в три магазини по п’ять набоїв.

Час на стрільбу: необмежений.

Положення для стрільби: лежачи (без упору), з коліна, стоячи.

Оцінка:

“відмінно” – влучити не менше 12 пострілами;

“добре” – влучити 11 - 9 пострілами;

“задовільно” – влучити 8 - 7 пострілами.

Особливості виконання вправи.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення лежачи (без упору), заряджає зброю та доповідає “Готовий”.

За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та проводить серію з п’яти пострілів, зміщується з лінії атаки вправо або вліво, за командою або самостійно приймає положення “в коліно”, ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та здійснює наступну серію з п’яти пострілів. Зміщується з лінії атаки вправо або вліво за командою або самостійно приймає положення “бойова стійка”, ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та здійснює останню серію з п’яти пострілів.

По закінченні виконання вправи зміщується з лінії атаки вправо або вліво з одночасним прийняттям положення “в коліно” та доповідає “Закінчив”.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Підготовча вправа №4

"Навчання влучності стрільби з різних положень на середні відстані"

Ціль: два стрільці – грудна фігура (мішень № 6) або гонг (мішень № 4г), один стрілець - гонг (мішень № 4г), що встановлені по фронту.

Дальності до цілі, (м):

Вид зброї	Ціль		
	стрілець № 1 - мішень № 6 або гонг (мішень № 4г)	стрілець № 2 - мішень № 6 або гонг (мішень № 4г)	стрілець № 3 - гонг (мішень № 4г)
Автомат	50	100	50

Кількість боєприпасів: 20, що споряджаються у два магазини по п'ять набоїв та один магазин десять набоїв.

Час на стрільбу: необмежений.

Положення для стрільби: стоячи з окопу.

Оцінка:

"відмінно" – влучити 10 - 8 пострілами;

"добре" – влучити 7 - 6 пострілами;

"задовільно" – влучити 5 - 4 пострілами.

Постріли короткими чергами по стрільцю № 3, не оцінюються.

Особливості виконання вправи.

За командою керівника стрільби "До бою" той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення "стоячи з окопу" заряджає зброю та доповідає "Готовий". За командою: "Вогонь" чітко та голосно ідентифікує "Ціль" та виконує першу серію з п'яти одиночних пострілів по цілі "стрілець № 1", здійснює заміну магазину, та продовжує другу серію з п'яти одиночних пострілів по цілі "стрілець № 2", після чого проводить заміну магазину і здійснює третю серію з десяти пострілів по цілі "стрілець № 3" (короткими чергами).

Після закінчення виконання серії пострілів вправи доповідає: "Закінчив".

Після проведення серії пострілів здійснюється огляд мішеней (для огляду можуть використовуватись оптичні прилади спостереження).

Всі цілі повинні бути враженні.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами, короткими чергами.

УВАГА! *За можливості, виконання вправи в кінці другого блоку проводити з коліматорним прицілом.*

Підготовча вправа №5
“Ведення вогню з положення лежачи по групі цілей”

Цілі: три стрільці – поясна фігура (мішень № 7), що з’являється або гонг (мішень № 4г).

Дальності до цілі, (м):

Вид зброї	Ціль		
	стрілець	стрілець	стрілець
Автомат	100	150	200

Кількість боєприпасів: 12, що споряджаються в один магазин.

Положення для стрільби: лежачи (без використання упору).

Оцінка:

“відмінно” – 3 рази вразити всі цілі;

“добре” – 2 рази вразити всі цілі;

“задовільно” – 1 раз вразити всі цілі.

Особливості виконання вправи.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “лежачи” (без використання упору) заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою: “Вогонь” чітко та голосно ідентифікує “Ціль” та виконує серію із 4 пострілів по кожній цілі.

Порушенням умов вправи є: використання стрільцем упору.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Підготовча вправа № 6
“Стрільба з місця по нерухомих цілях з усування затримок під час стрільби”

Ціль: стрілець – мішень № 4 або гонг (мішень № 4г), що встановлена по фронту та на рівні 1 м від нижнього зрізу мішені до землі.

Дальність до цілі: 50 м.

Кількість боєприпасів: 10 та 3 – навчальні набої (або гільзи), споряджені в один магазин у довільному порядку, перші два та останній – обов’язково бойові.

Час на стрільбу: необмежений.

Положення для стрільби: стоячи.

Оцінка:

“відмінно” – 10 - 9 влучань самостійно усунув затримки без порушень правил безпеки;

“добре” – 7 - 8 влучань самостійно усунув затримки без порушень правил безпеки;

“задовільно” – 5 - 6 влучань самостійно усунув затримки без порушень правил безпеки.

Особливості виконання вправи: за командою “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, у положенні “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та проводить десять прицільних пострілів. При затримці доповідає про затримку, самостійно усуває її та виконує наступний постріл.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ! *Використовувати гільзи ,якщо стрілецька зброя за своїми конструктивними особливостями дозволяє їх використання під час виконання вправ стрільб (не допускати заклинювання зброї, для усунення якого необхідний час, тощо).*

<u>Підготовча вправа №7</u>
“Стрільба з різних положень
коли визначена зона видимості в темну пору доби”

Ціль: стрілець – ростова фігура (мішень № 8), що з’являється.

Дальність до цілі: 50 м

Час на стрільбу: не обмежений.

Кількість боєприпасів: 20, що споряджаються в два магазини по десять набоїв.

Положення для стрільби: з коліна, стоячи.

Оцінка:

“відмінно” – уразити ціль не менше трьох разів з кожного положення;

“добре” – уразити ціль не менше двох разів з кожного положення;

“задовільно” – уразити ціль один раз з кожного положення.

Особливості виконання вправи.

Той, хто стріляє виконує дві серії по десять пострілів кожна:

перша серія – виконується з положення “з коліна”;

друга серія– виконується з положення “стоячи”.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “з коліна” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та виконує першу серію пострілів. Після кожного пострілу виконується нове прицілювання.

Після закінчення першої серії пострілів приймає положення “стоячи” перезаряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та виконує другу серію пострілів.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

<u>Підготовча вправа №8</u>
“Відпрацювання базових дій під вогнем противника”

Цілі: Мішень № 4 або гонг (мішень № 4г) що встановлена по фронту на рівні 1 м від нижнього зрізу мішені до землі.

Дальність до цілі: 50 м.

Час на стрільбу: необмежений

Кількість боєприпасів: 15, що споряджаються десять набоїв в один магазин та п’ять набоїв в один магазин того, хто стріляє.

Положення для стрільби: лежачи (без упору).

Оцінка:

“відмінно” – уразити ціль не менше чотирьох разів;

“добре” – уразити ціль не менше трьох разів;

“задовільно” – уразити ціль не менше двох разів.

Особливості виконання вправи:

Той, хто стріляє займає положення для стрільби лежачи на РВВ. Керівник стрільби розташовується за спиною стрільця стоячи. За командою “До бою”, той, хто стріляє досилає патрон в патронник та відкриває вогонь по мішені. Одночасно з цим інструктор з вогневої підготовки знаходиться з ліва, або з права від того, хто стріляє на відстані *1-1,5 м,* та починає обстріл того, хто стріляє на відстані не менше 2 м попереду , та під кутом 45 до напрямку стрільби того, хто стріляє, здійснюючі психологічний вплив на того, хто стріляє.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ! *Для виконання вправи використовується окрема ділянка, яка попередньо зачищається від гільз, каменів, сторонніх предметів, тощо.*

Підготовча вправа № 9
“Перевірка навиків одноманітної стрільби”

Ціль: два стрільці – грудна фігура (мішень № 6) або гонг (мішень № 4г), один стрілець – грудна фігура мішень № 6, що встановлені по фронту.

Дальності до цілі, (м):

Вид зброї	Ціль		
	стрілець № 1 - мішень № 6 або гонг (мішень № 4г)	стрілець № 2 - мішень № 6 або гонг (мішень № 4г)	стрілець № 3 - мішень № 6
Автомат	50	100	50

Кількість боєприпасів: 20, що споряджаються в два магазини по п’ять набоїв та один магазин десять набоїв.

Час на стрільбу: необмежений.

Положення для стрільби: лежачи, з коліна, стоячи.

Оцінка:

“відмінно” – влучити 17 - 16 пострілами;

“добре” – влучити 15 - 14 пострілами;

“задовільно” – влучити 13 - 12 пострілами.

Особливості виконання вправи.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “лежачи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та виконує першу серію з п’яти пострілів по цілі “стрілець №1”. Проводить заміну магазину, приймає положення “з коліна” та виконує другу серію з п’яти пострілів по цілі “стрілець №2”. Проводить заміну магазину, приймає положення “стоячи” і здійснює третю серію з десяти пострілів по цілі “стрілець № 3” (короткими чергами).

Режим ведення вогню: одиночними пострілами, короткими чергами.

Підготовча вправа № 10
“Перевірка навиків одноманітної стрільби”

Ціль: чотири стрільця – грудна фігура (мішень №6) або гонг (мішень №4г), що встановлені по фронту 30 м, з інтервалом 5 м.

Дальності до цілі, (м):

Вид зброї	Ціль			
	стрілець			
Автомат	30	100	150	200

Кількість боєприпасів: 12, що споряджаються в один магазин.

Час на стрільбу: необмежений.

Положення для стрільби: з коліна, лежачи

Оцінка:

“відмінно” – влучити 10 - 9 пострілами;

“добре” – влучити 9-8 пострілами;

“задовільно” – влучити 7-6 пострілами.

Особливості виконання вправи.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “з коліна” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” та виконує постріли. Після кожного пострілу виконується нове прицілювання.

По стрільцю, що знаходиться на дистанції 30 м виконує 2 постріли.

По стрільцю, що знаходиться на дистанції 100 м виконує 3 постріли.

Після здійснення трьох пострілів на дистанцію 100 м приймає положення “лежачі” та продовжує ведення вогню.

По стрільцю, що знаходиться на дистанції 150 м виконує 3 постріли.

По стрільцю, що знаходиться на дистанції 200 м виконує 4 постріли.

По закінченні виконання серії пострілів вправи доповідає “Закінчив”.

Після проведення серії пострілів здійснюється огляд мішеней (для огляду можуть використовуватись оптичні прилади спостереження).

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

БІНОКУЛЯРНА ШВИДКІСНА СТРІЛЬБА

Підготовча вправа № 11
“Навчання точності стрільби бінокулярним прицілюванням на різних відстанях”

Цілі: мішень МКПС універсальна (мішень № 4а), що встановлюються на висоті очей того, хто стріляє, гонг (мішень № 4б).

Дальності до цілі, (м):

Вид зброї	Ціль		
	мішень МКПС		гонг (мішень № 4б)
Автомат	10 (для тренування)	20 (для тренування)	30 (на залік)

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 18, що споряджаються в три магазини по шість набоїв.

Положення для стрільби: стоячи.

Оцінка за залікову серію:

“відмінно” – влучити п’ятьма пострілами;

“добре” – влучити чотирма пострілами;

“задовільно” – влучити трьома пострілами.

Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” чітко та голосно ідентифікує “Ціль” та виконує серію з шести пострілів бінокулярним прицілюванням. Після закінчення виконання серії пострілів вправи доповідає “Закінчив”.

Після проведення серії пострілів здійснюється огляд мішеней (для огляду можуть використовуватись оптичні прилади спостереження).

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Підготовча вправа № 12

“Стрільба з відпрацюванням зміни магазину на дистанціях 30м”

Цілі: гонг (мішень №4б).
Дальність до цілі: 30м.
Час на стрільбу: необмежений.
Кількість боєприпасів: 15, що споряджаються в три магазини по п’ять набоїв.
Положення для стрільби: стоячи.
Оцінка:
“відмінно” – влучити 14 пострілами;
“добре” – влучити 12 пострілами;
“задовільно” – влучити 10 пострілами.
Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” здійснює п’ять пострілів в мішень. Після чого зміщується в сторону з лінії вогню та виконує заміну магазину. Після заміни магазину, стрілець повертається в вихідну точку та продовжує виконання вправи.

Зміщення для зміни магазину робиться почергово: вправо та вліво.

Під час першого повтору зміщення вліво та вправо здійснюються без заниження силуету, під час другого – з виходом на коліно

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Підготовча вправа № 13

“Перший постріл з різними варіантами утримання зброї на дистанції 30м”

Цілі: грудна фігура (мішень №6) або гонг (мішень №4г).
Дальність до цілі: 30м.
Час на стрільбу: необмежений.
Кількість боєприпасів: 20, що споряджаються в два магазини по десять набоїв.
Положення для стрільби: стоячи.
Оцінка:
“відмінно” – влучити 14 пострілами;
“добре” – влучити 12 пострілами;
“задовільно” – влучити 10 пострілами.
Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. Той хто стріляє стоїть обличчям до мішені, зброя в нижньому положенні (low ready), патрон в патроннику, зброя на запобіжнику.

За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” здійснює один прицільний постріл в мішень та повертається в вихідне положення.

Необхідно наголошувати на тому щоб той, хто стріляє перед пострілом не “цілив” довго фігуру, тобто постріл має здійснюватися в момент коли приціли звелися на мішені.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Підготовча вправа № 14
“Перший постріл з поворотом”

Цілі: гонг (мішень №4 б)
Дальність до цілі: 30 м.
Час на стрільбу: необмежений.
Кількість боєприпасів: 20, що споряджаються в чотири магазини по п’ять набоїв.
Положення для стрільби: стоячи, з коліна.
Оцінка: не оцінюється.
Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. Той, хто стріляє стоїть лівим боком до мішені, зброя в нижньому положенні (low ready), патрон в патроннику, зброя на запобіжнику. За командою “Вогонь” той, хто стріляє повертає голову в бік мішені з метою позитивної ідентифікації цілі, ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль”, виносить зброю на лінію вогню по цілі одночасно з розворотом фронтом до мішені, здійснює серію з п’яти пострілів та повертається в вихідне положення і робить заміну магазину.

Той, хто стріляє стоїть правим боком до мішені, зброя в нижньому положенні (low ready), патрон в патроннику, зброя на запобіжнику. За командою “Вогонь” той, хто стріляє повертає голову в бік мішені з метою позитивної ідентифікації цілі, ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль”, виносить зброю на лінію вогню по цілі одночасно з розворотом фронтом до мішені, здійснює серію з п’яти пострілів та повертається в вихідне положення і робить заміну магазину.

Той, хто стріляє стоїть лівим боком до мішені, зброя в нижньому положенні (low ready), патрон в патроннику, зброя на запобіжнику. За командою “Вогонь” той, хто стріляє повертає голову в бік мішені з метою позитивної ідентифікації цілі, ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль”, виносить зброю на лінію вогню по цілі одночасно з розворотом фронтом до мішені, опускається на коліно та здійснює серію з п’яти пострілів та повертається в вихідне положення і робить заміну магазину.

Той, хто стріляє стоїть правим боком до мішені, зброя в нижньому положенні (low ready), патрон в патроннику, зброя на запобіжнику. За командою “Вогонь” той, хто стріляє повертає голову в бік мішені з метою позитивної ідентифікації цілі, ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль”, виносить зброю на лінію вогню по цілі одночасно з розворотом фронтом до мішені, опускається на коліно та здійснює серію з п’яти пострілів та повертається в вихідне положення..

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Підготовча вправа № 15

“Навчання стрільбі із-за укриття, з різних положень, з слабкої руки ”

Цілі: два гонги (мішень № 4г) розташовані по фронту з інтервалом 1м.

Дальність до цілей: 30 м;

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 10 набоїв, що споряджаються в два магазини по п’ять набоїв.

Положення для стрільби: стоячи, з коліна.

Оцінка за залікову серію:

“відмінно” - влучити 5 пострілами;

“добре” – влучити 4 пострілами;

“задовільно” - влучити 3 пострілами.

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується в два повтори: тренувальний та заліковий.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. Зброю тримає донизу під кутом 45 градусів з упором в сильне плече.

За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль” виконує перекладку зброї на слабку руку та робить із-за укриття два постріли з положення “стоячи” та три постріли з положення “з коліна” бінокулярним прицілюванням. Після кожного пострілу виконується нове прицілювання.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл

<u>Підготовча вправа № 16</u>

“Перенесення вогню по фронту з різними варіантами утримання зброї”

Цілі: три мішені МКПС (мішень № 4а) по фронту, з інтервалом 7 м, що встановлюються на висоті очей того, хто стріляє.

Дальність до цілі: 30 м.

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 18, що споряджаються в три магазини по шість набоїв.

Положення для стрільби: стоячи.

Оцінка: не оцінюється.

Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. Той, хто стріляє стоїть обличчям до мішеней навпроти центральної мішені, зброя в нижньому положенні (low ready), патрон в патроннику, зброя на запобіжнику. По команді керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє в повільному темпі здійснює по два постріли в кожну мішень (зона “А”) зліва на право, змінює магазин і здійснює по два постріли в кожну мішень (зона “А”) з права на ліво та повертається в вихідне положення

Слід звернути увагу на контроль стрільцем спускового гачка, при перенесенні з мішені на мішень спочатку переводиться погляд, потім – зброя.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл.

Схема виконання вправи

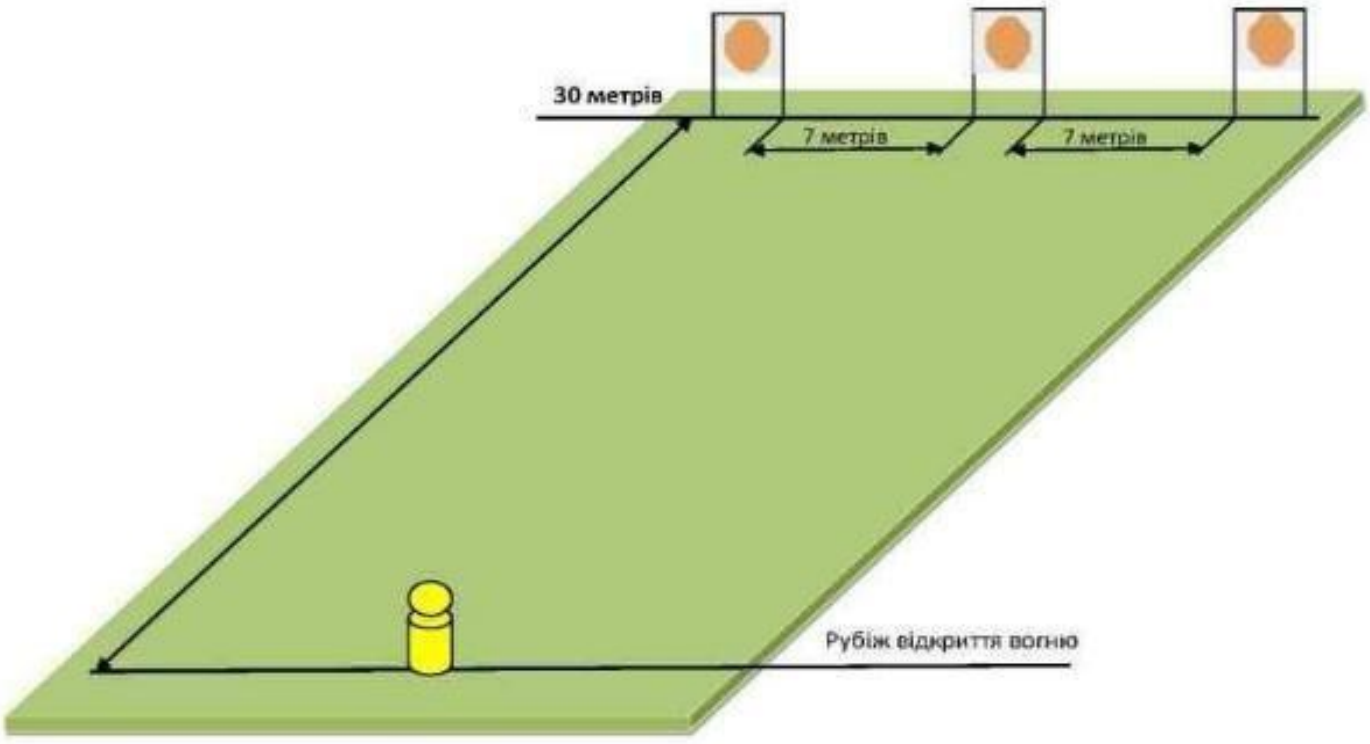

Підготовча вправа №17
“Стрільба зі зміною положення для стрільби з сильної руки”

Ціль: стрілець, що обороняється – мішень № 4, або гонг (мішень № 4г).

Дальність до цілі: 50 м.

Час на стрільбу: не обмежений.

Кількість боєприпасів: 28, що споряджаються в два магазини по чотирнадцять набоїв.

Положення для стрільби:

положення №1 – “стоячи”;

положення №2 – “присядки”;

положення №3 – “з двох колін”;

положення №4 – “лежачи”;

положення №5 – “з двох колін”;

положення №6 – “з коліна”;

положення №7 – “стоячи”.

Оцінка за залікову серію:

“відмінно” – влучити 12-10 пострілами;

“добре” – влучити 9-8 пострілами;

“задовільно” – влучити 7-6 пострілами.

Особливості виконання вправи:

Той, хто стріляє виконує дві серії по чотирнадцять пострілів кожна:

перша серія – тренувальна;

друга серія– на залік.Стрільба ведеться з верхнього ярусу до нижнього та у зворотному порядку. Прицілювання здійснюється бінокулярним прицілюванням.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення “стоячи” заряджає зброю та доповідає “Готовий”. Зброю тримає донизу під кутом 45 градусів з упором в сильне плече.

За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль”:

здійснює два постріли з положення “стоячи”;

змінює положення для стрільби “присядки” здійснює два постріли;

змінює положення для стрільби “з двох колін” здійснює два постріли;

змінює положення для стрільби “лежачи” здійснює два постріли;

змінює положення для стрільби “з двох колін” здійснює два постріли;

змінює положення для стрільби “з коліна” здійснює два постріли;

змінює положення для стрільби “стоячи” здійснює два постріли.

Режим ведення вогню**:** здвоєний постріл

Підготовча вправа №18

“Стрільба із за укриття зі зміною положення для стрільби з сильної та слабкої руки”

Ціль: стрілець, що обороняється – мішень № 4, або гонг (мішень № 4г).

Дальність до цілі: 50 м.

Час на стрільбу: не обмежений.

Кількість боєприпасів: 16, що споряджаються в один магазин.

Положення для стрільби: стоячи, сидячи, з коліна (з двох колін), лежачи.

Оцінка:

“відмінно” – влучити 16 - 14 пострілами;

“добре” – влучити 13 - 12 пострілами;

“задовільно” – влучити 11 - 10 пострілами.

Особливості виконання вправи:

Стрільба ведеться з верхнього ярусу до нижнього та у зворотному порядку. Відповідно з якої сторони укриття ведеться вогонь, здійснюється перекладка зброї з сильної на слабу руку.

Той, хто стріляє знаходиться за укриттям. За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє не висовуючи корпусу та частин тіла із за укриття веде вогонь здвоєним пострілом по цілі. Вогонь ведеться з трьох ярусів, стоячи з лівої та правої сторони укриття, сидячи навприсядки через центральну бійницю з слабкої та сильної руки, з колін через нахилені бійниці з слабкої та сильної руки, лежачи через нижню бійницю.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл.

СХЕМА ОБЛАДНАННЯ УКРИТТЯ

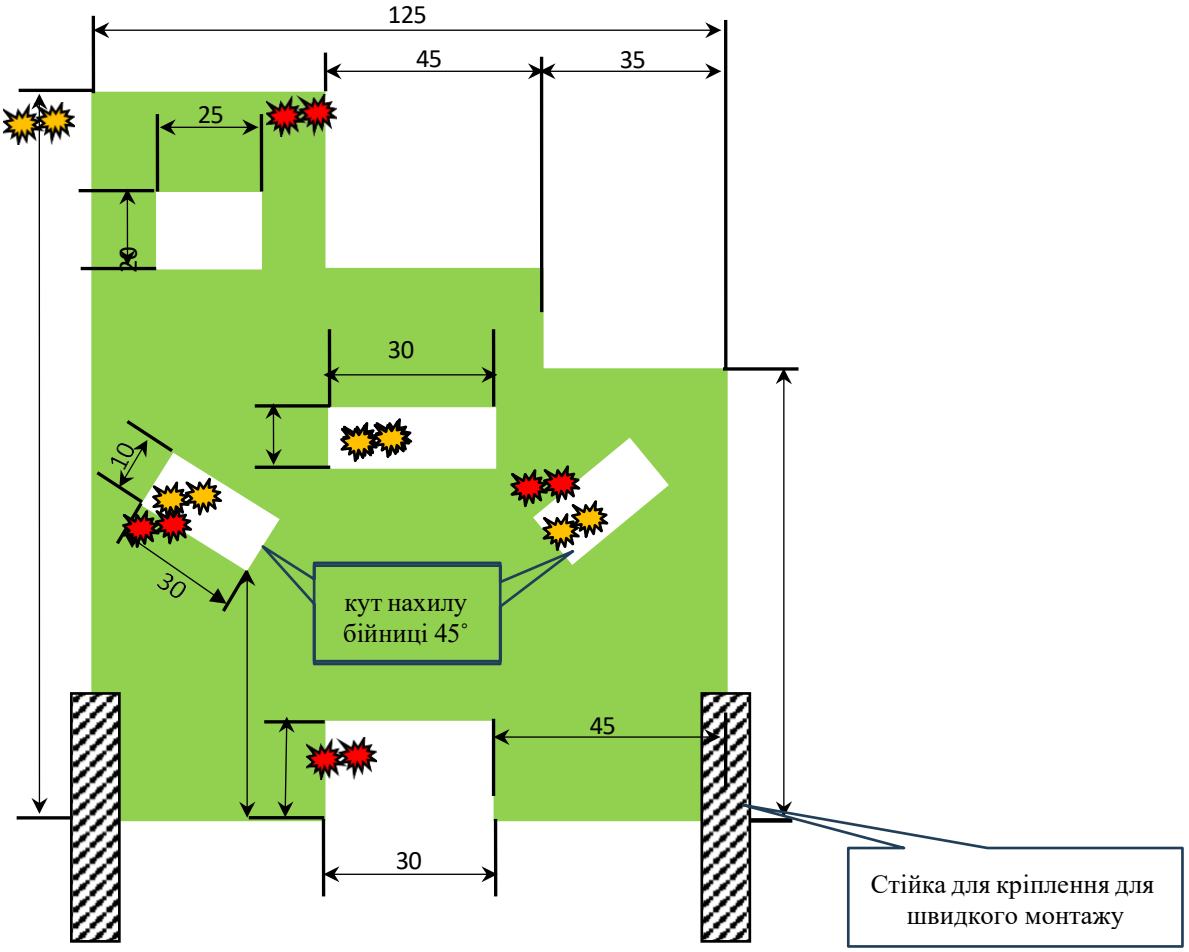

КУРС ДІЙ У СКЛАДІ ПІДРОЗДІЛУ

НАБУТТЯ ДОСВІДУ

Підготовча вправа № 19
“Швидкісна стрільба з розпізнанням цілі та переносом вогню”

Цілі:

мішені № 5, 7, 8, по 3 шт, що розташовані на трьох рубежах з відстанню 10-15 м. один від одного на рубежі, що з’являються.

Дальність до цілі, (м):

Вид зброї	Цілі		
	перший рубіж	другий рубіж	третій рубіж
Автомат	25	50	75

Час на стрільбу:

“Відмінно” – 50 с;

“Добре” – 1 хв;

“Задовільно” – 1 хв 15 с.

або обмежується часом показу цілей за рішенням керівника стрільби.

Кількість набоїв: 18, що спорядженні в один магазин.

Положення для стрільби: стоячи із за укриття / стоячі з окопу.

Оцінка:

“Відмінно” - вразити дев’ять (всі) мішені;

“Добре” - вразити сім мішеней;

“Задовільно” вразити п’ять мішеней.

Особливості виконання вправи:

той, хто стріляє виконує один постріл в кожну мішень на першому рубежі;

той, хто стріляє виконує по два постріла в кожну мішень на другому рубежі;

той, хто стріляє виконує по три постріла в кожну мішень на третьому рубежі.

Той, хто стріляє знаходиться на вихідному рубежі. За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє прискорено висувається до РВВ заряджає зброю та вражає цілі розташовані на першому, другому, та третьому рубежі по черзі, від ближнього до дальнього.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами (здвоєний пострілом).

Схема виконання вправи

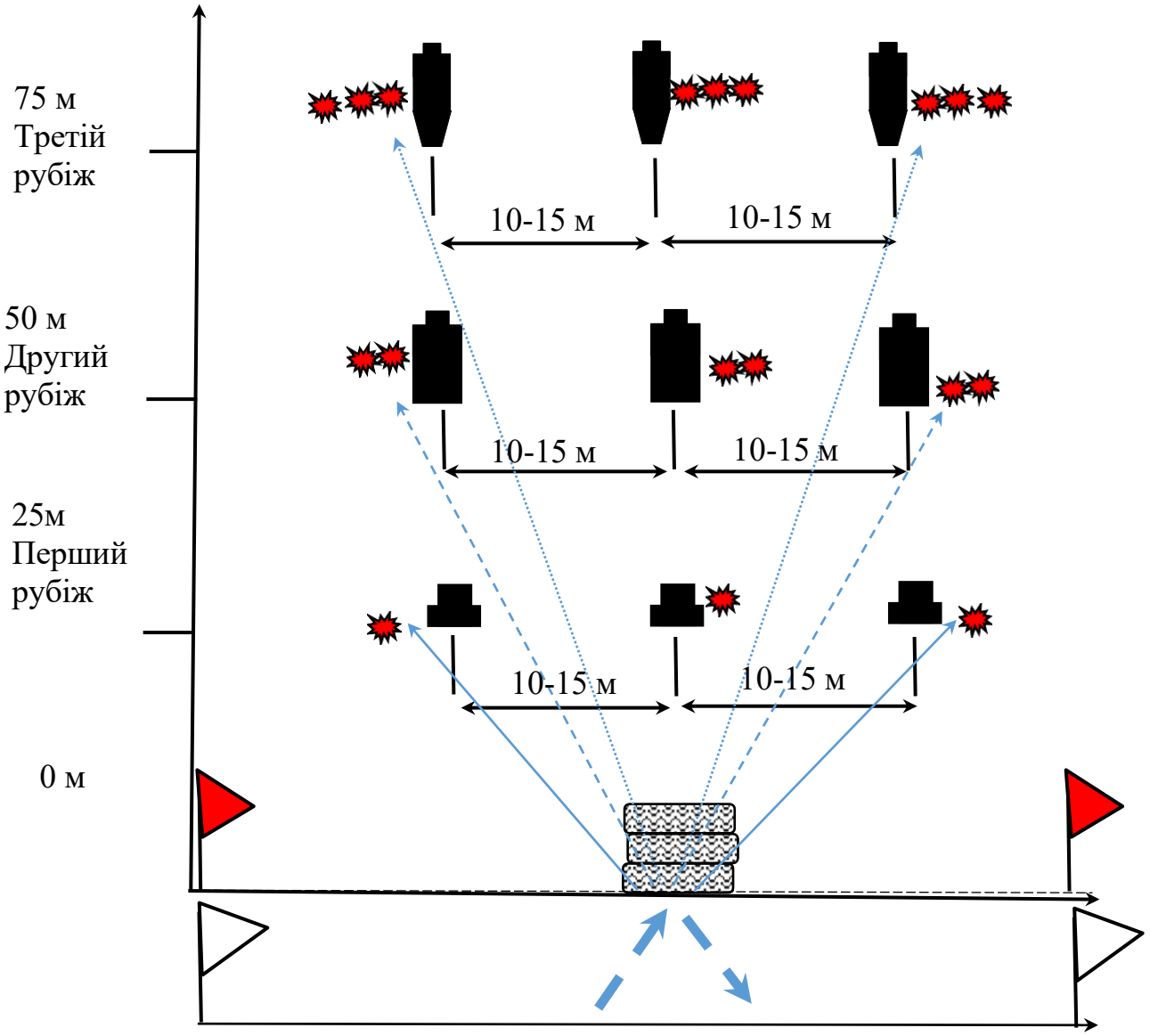

позначено пересування військовослужбовця під час виконання вправи

позначено здійснення пострілу того, хто стріляє з позначенням ВП.

Підготовча вправа №20

“Стрільба з окопу по штурмовій та маневреній групі з зміною вогневої позиції”

Цілі:

штурмова група – грудна фігура (мішень № 6), дві поясні фігури (мішень № 7), кулеметна обслуга (мішень № 10), що з’являються;

маневрена група – грудна фігура (мішень № 6), поясна фігура (мішень № 7), що з’являються.

У разі відсутності підйомників мішені дозволяється встановлюється на вкоп.

Дальності до цілей, (м):

Вид зброї	Ціль	
	штурмова група	маневрена група
Автомат	35-70	35-55

Час на стрільбу: обмежується часом показу цілей за рішенням керівника стрільби.

Кількість боєприпасів: 30, що споряджаються в два магазини, двадцять набоїв в перший магазин та десять набоїв в другий магазин;

навчально-імітаційна граната – 1.

Положення для стрільби: стоячи з окопу.

Оцінка:

“відмінно” – уразити всі цілі та метнути гранату в напрямку маневреної групи не ближче 10 м від позиції того, хто стріляє;

“добре” – обов’язково уразити маневрену групу, дві мішені штурмової групи та метнути гранату в напрямку маневреної групи не ближче 10 м від позиції того, хто стріляє;

“задовільно” – обов’язково уразити маневрену групу, одну мішень штурмової групи та метнути гранату в напрямку маневреної групи не ближче 10 м від позиції того хто стріляє.

Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби “Противник з фронту” той, хто стріляє веде вогонь по штурмовій групі. За командою керівника стрільби “Противник з лівого (правого) флангу” той, хто стріляє робить заміну магазину та змінює вогневу позицію, метає навчально-імітаційну гранату в напрямку маневреної групи та продовжує вести вогонь короткими чергами по маневреній групі.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл, короткими чергами.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

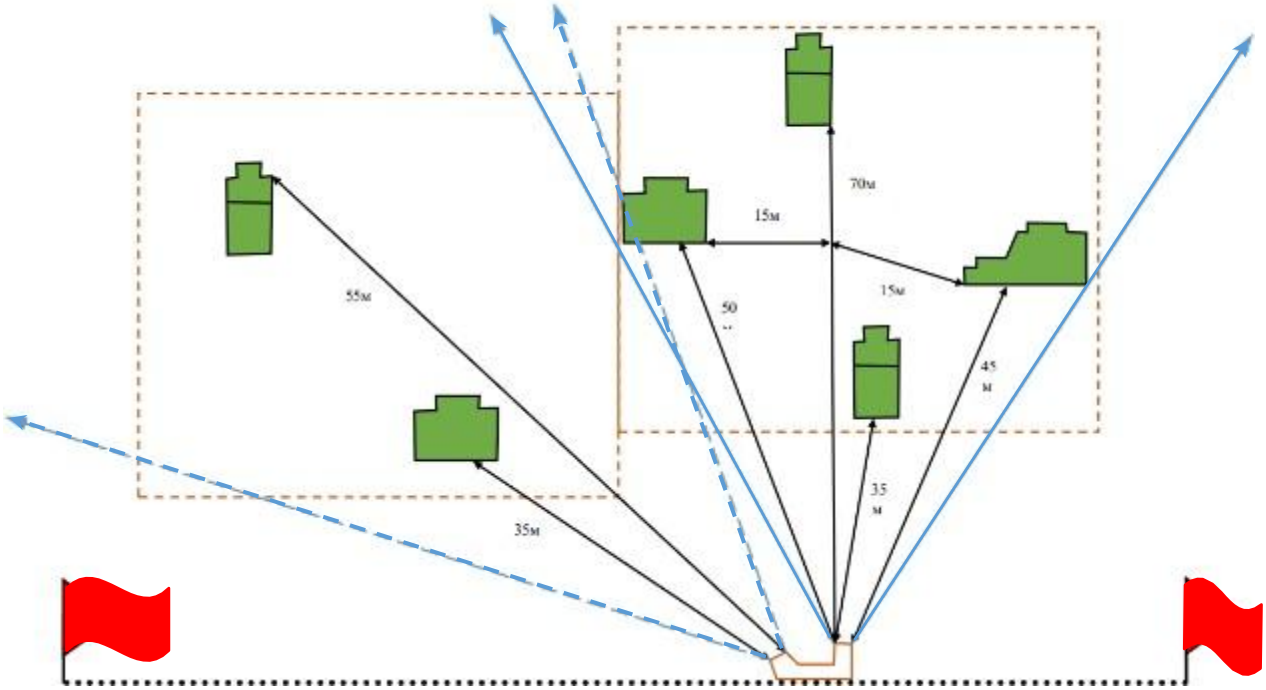

Підготовча вправа № 21
“Відпрацювання навиків стрільби чергами”

Ціль: група піхоти, що атакує (рубіж № 1) – чотири поясних фігури (мішень № 7); група піхоти, що залягла (рубіж № 2) – чотири грудних фігури (мішень № 6).

Дальність до цілі: перший рубіж – 40 м, другий рубіж – 50 м.

Час на стрільбу: обмежений кількістю боєприпасів.

Кількість боєприпасів: 45, що споряджаються двадцять в один магазин та двадцять п’ять в другий магазин.

Положення для стрільби: рубіж № 1 – лежачи, рубіж № 2 – з коліна.

Оцінка:

“відмінно” – уразити 8 мішеней;

“добре” – уразити 6 мішеней;

“задовільно” – уразити 5 мішеней.

Порядок виконання: за командою “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення для стрільби **“**лежачи із-за укриття”, заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою “Вогонь” ідентифікує ціль чітко та голосно командою “Ціль”, здійснює стрільбу довгими чергами по мішеням що розташовані на першому рубежі. Робить заміну магазину. Змінює вогневу позицію та довгими чергами веде стрільбу по мішеням, що розташовані на другому рубежі, положення для стрільби – “з коліна”.

Режим ведення вогню: довгими чергами.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

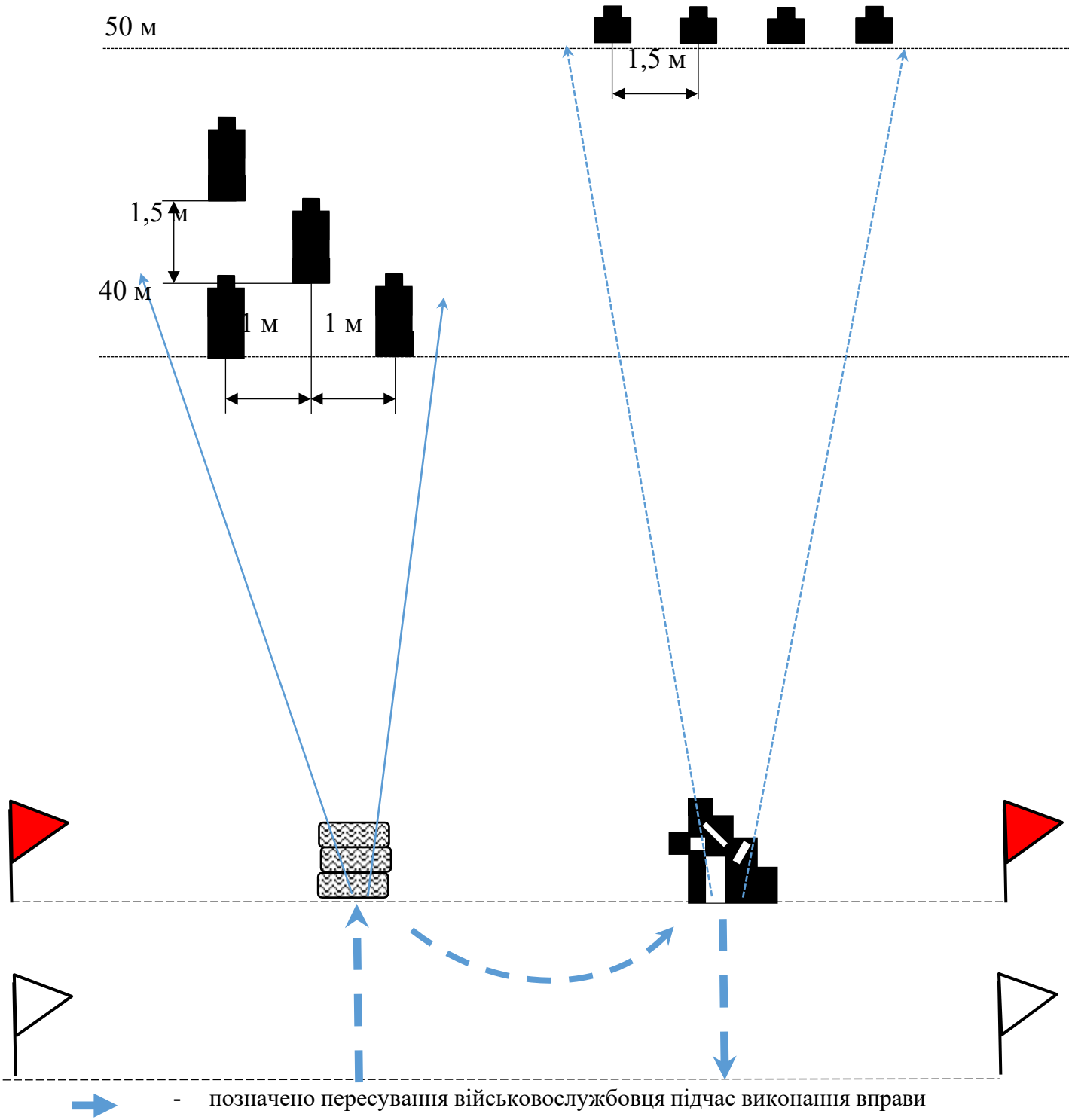

Підготовча вправа № 22
“Стрільба під час пересування на полі бою зі міною вогневої позиції та зі зміною положення для стрільби”

Цілі:

група піхоти – чотири грудні фігури (мішень № 6), або гонг (мішень № 4г) по фронту не менше 3 м;

група піхоти – дві грудні фігури (мішень № 6), або гонг (мішень № 4г) по фронту не менше 3 м;

піхота, що атакує – дві ростові фігури (мішень № 8) по фронту не менше 3 м.

Дальність до цілі, (м):

Вид зброї	Цілі		
	група піхоти	група піхоти	піхота, що атакує
Автомат	30	30 від укриття №4	70 від укриття №3

Час на стрільбу: не обмежений.

Кількість боєприпасів: 20.

Положення для стрільби:

за укриттям №1 – “стоячи”;

за укриттям №2 – “з коліна”;

за укриттям №3 – “присядки над укриттям”;

за укриттям №4 – “лежачи на боку”.

Оцінка:

“відмінно” – уразити сім мішеней;

“добре” – уразити шість мішеней;

“задовільно” – уразити чотири мішені.

Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби: “До бою” той, хто стріляє висувається на рубіж відкриття вогню (далі РВВ), приймає положення для стрільби “із-за укриття” заряджає зброю та доповідає: “До бою готовий”.

Вправа виконується в відповідності до схеми виконання вправи. Вогонь ведеться здвоєним пострілом зліва, справа та над укриттям, а також під час перебіжки в напрямку противника. Перебіжка має бути швидка та динамічна.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

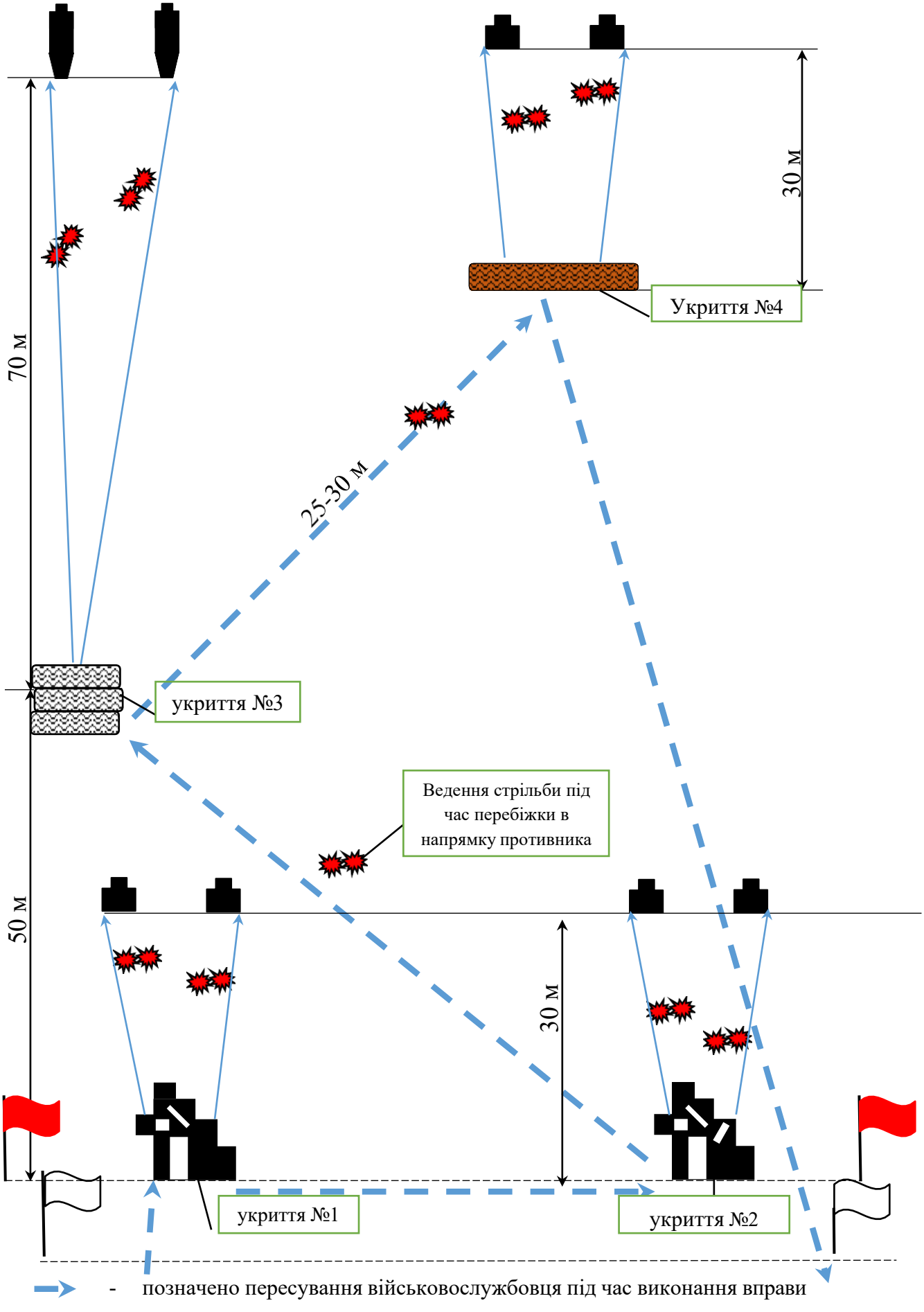

Підготовча вправа №23
“Бій в лісосмугі зі міною вогневої позиції”

Цілі:

стрілець на рубежі № 1 – грудна фігура (мішень № 4), що з’являється на 5-7 с;

вогнева точка на рубежі № 2 – кулеметна обслуга (мішень № 10а), що з’являється на 5-7 с;

стрілець на рубежі № 3 – поясна фігура (мішень № 7), що з’являється на 5-7 с;

стрілець на рубежі № 4 – грудна фігура (мішень № 6), що з’являється на 5-7 с;

стрілець на рубежі № 5 – грудна фігура (мішень № 6), що з’являється на 5-7 с;

стрілець на рубежі № 6 – поясна фігура (мішень № 7), що з’являється на 5-7 с;

група піхоти на рубежі № 7 – ростова фігура (мішень № 8) та грудна фігура (мішень № 6) що з’являється на 5-7 с.

Дальність до цілей, (м):

Вид зброї	Цілі						
	стрілець на рубежі № 1	вогнева точка на рубежі № 2	стрілець на рубежі № 3	стрілець на рубежі № 4	стрілець на рубежі № 5	стрілець на рубежі № 6	група піхоти на рубежі № 7
Автомат	10	10-20	10-20	20	20-30	30-40	40

Час на стрільбу: обмежується часом показу цілей.

Положення для стрільби: на вибір того, хто стріляє.

Кількість боєприпасів: 22, які споряджаються дванадцять набоїв в перший магазин та десять набоїв в другий магазин.

Оцінка:

“відмінно” – уразити вісім мішеней;

“добре” – уразити п’ять мішеней;

“задовільно” – уразити три мішені.

Особливості виконання вправи:

За командою керівника стрільби: “До бою” той, що стріляє висувається на РВВ, приймає положення для стрільби “з коліна” заряджає зброю та доповідає: “До бою готовий”. Той, хто стріляє починає рух по лісосмугі (лісом) та веде розвідку цілей. У разі виявлення цілі, голосно та чітко ідентифікує “Ціль” та знищує.

Під час переміщення той, хто стріляє постійно тримає зброю в готовності до застосування на запобіжнику.

Глибина висування 40 м.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл. На останньому рубежі № 7, той хто стріляє, проводить заміну магазину та веде вогонь по групі піхоти короткими чергами.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

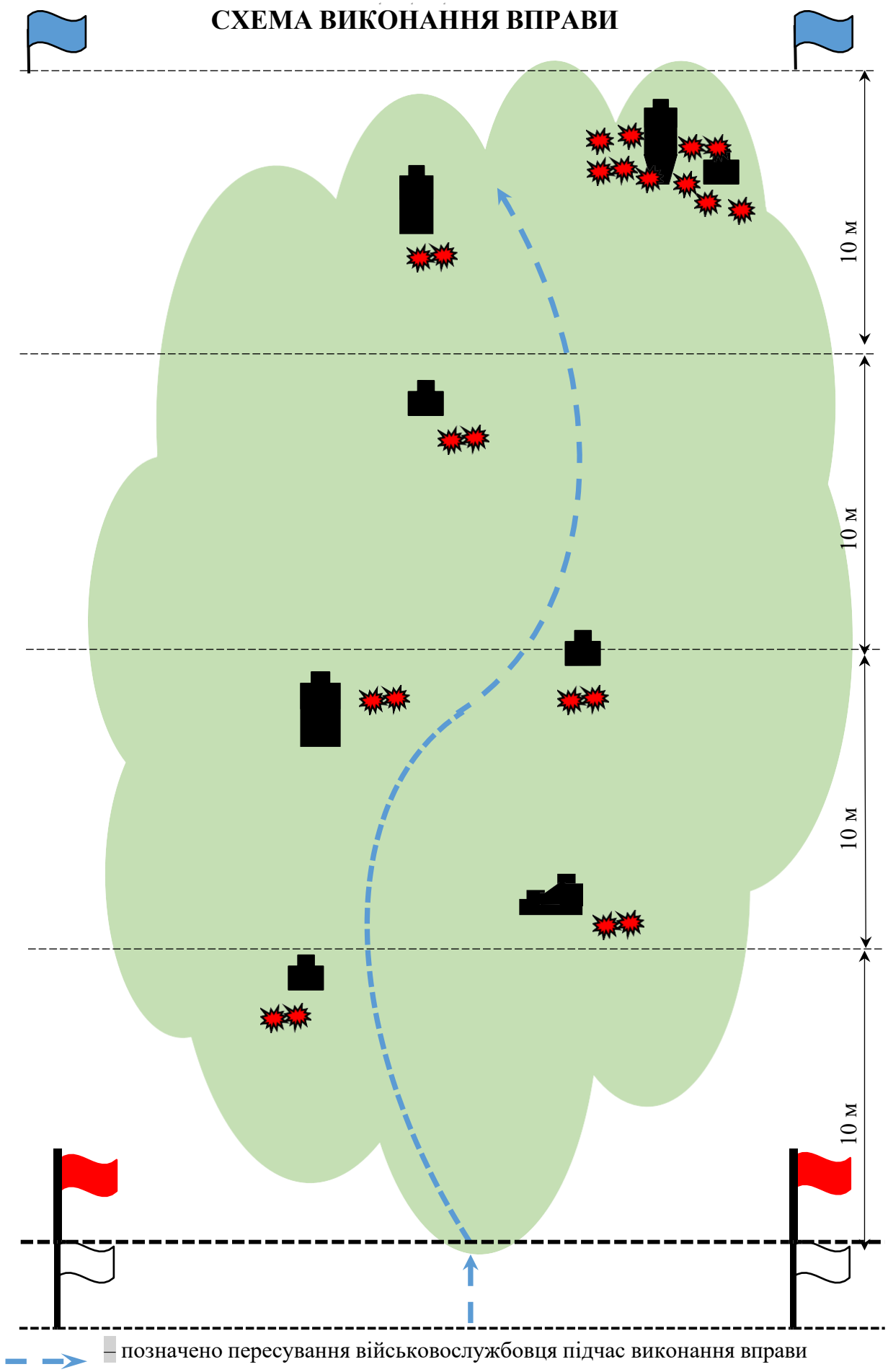

Підготовча вправа № 24
“Бій в траншеї у складі бойової двійки з бойовою стрільбою”

Цілі:

стрілець, що веде вогонь в ходах (окопних) сполученнях – чотири мішені МКПС метричні (мішень № 4 д), що з’являються на висоті очей того, хто стріляє;

стрілець, що намагається зайняти окоп (траншею) – чотири мішені МКПС метричні (мішень № 4д), що з’являються на висоті очей того, хто стріляє;

противник без свідомості – два манекена (імітація трупа противника).

Під час виконання вправ стрільб в лісистій місцевості, дозволяється встановлення замаскованих мішеней між деревами (в чагарнику, в траві) або на вкоп.

У разі відсутності підйомників мішені дозволяється встановлюється на вкоп.

Дальності до цілей, (м):

Вид зброї	Ціль								
	стрілець, що веде вогонь в ходах (окопних) сполученнях				стрілець, що намагається зайняти окоп (траншею)				противник без свідомості
Автомат	3-7	3-7	3-7	3-7	5-10	5-10	5-10	5-10	на вибір керівника стрільби

Час на стрільбу: 4 хв.

Кількість боєприпасів: 32, по шістнадцять в два магазини;

навчально-імітаційна граната (страйкбольна, габаритно-вагові макети, болванки) – 3 на кожного, хто стріляє.

Положення для стрільби: при зачищенні траншеї – на вибір того, хто стріляє.

Оцінка:

“відмінно” – уразити всі цілі та метнути гранати у визначені габарити для влучання навчально-імітаційної гранати;

“добре” – уразити 7 мішеней та метнути гранати у визначені габарити для влучання навчально-імітаційної гранати;

“задовільно” – уразити 6 мішеней та метнути гранати у визначені габарити для влучання навчально-імітаційної гранати.

Оцінка знижується на один бал:

Якщо перевищений загальний час на стрільбу, передбачений умовами вправи.

Якщо в тактичних діях того, хто стріляє було допущено наступні помилки:

не здійснювався контроль ураження цілей;

втратив контроль під час пересування по траншеї (опускав голову та не стежив за своїм сектором);

під час прострілювання кутів виглядали частини тіла (нога, голова, плече);

при виявлені цілі не ідентифікує її чітко та голосно “Ціль”.

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується у складі бойової двійки відповідно до схеми. Магазини і навчальні гранати споряджені, знаходяться у підсумках. Під час виконання вправи керівнику рекомендовано подавати голосно додаткові команди, створюючи морально-психологічний тиск на стрільця. Вправу рекомендовано виконувати зі зброєю, що має коліматорні приціли.

При пересуванні зброя другого номера перебуває під кутом 60 – 90°, **першого номера – за рішенням керівника стрільби**, щоб убезпечити стрільця та керівника стрільби від випадкового пострілу та мати можливість швидкого застосування зброї для виконання вогневого завдання.

В ході пересування по траншеї перший та другий номер проговорюють свої дії. Під час пересування по траншеї (окопним сполученням) перший номер з двійки виявляє та уражає цілі, другий номер в цей час спостерігає поверху бруствера, а під час зачистки контролює простір попереду першого номера.

Мішені розташовуються в примкнутих (винесених) окопчиках (площадках) та в траншеї, на передньому бруствері примкнутих (винесених) окопчиків (площадок, траншеї) із розрахунку на одного того, хто стріляє: по дві мішені зі складу цілі № 1 та № 2 та одна мішень зі складу цілі №3. Мішені зі складу цілі № 3 (два манекена) розміщуються за рішенням керівника стрільби та позначаються габарити для влучання навчально-імітаційної гранати.

ВАЖЛИВО! *Перед виконанням вправи бойовими набоями, ті, хто навчаються проходять обов’язкове тренування вправи з використанням страйкбольного обладнання або системами імітації вогневого ураження (лазерної імітації стрільби і ураження цілей “LASERTAG”/“MILES” тощо). Після проведення тренувань, керівник стрільби визначає своїм рішенням готовність до виконання вправи бойовими набоями.*

За командою керівника стрільби: “До бою” ті, хто стріляють з вихідного рубежу перебіжкою висуваються до траншеї. У ході висування заряджають зброю, проникають до траншеї та приймають положення для стрільби “стоячи із – за укриття” біля першого повороту ходу сполучення. Перший номер (тих, хто стріляє, який знаходиться попереду) готується до ведення вогню, другий номер (тих, хто стріляє, який знаходиться позаду) готує гранату.

За командою керівника стрільби “Зачистити” другий номер з двійки, торкаючись першого номера попереджає його про застосування гранати, закочує гранату за поворот траншеї. Перший номер, після вибуху гранати, розпочинає ведення вогню, виконуючи прострiл із-за кута (2-3 постріли) з подальшим оглядом простору для виявлення цілі. Після цього висувається до бокової бійниці, розпочинає ведення вогню, виконуючи прострiл із-за кута (2-3 постріли), чітко та голосно ідентифікує “Ціль”, прицільно вражає мішень здвоєним пострілом та подає команду: “Контроль”, після чого здійснює контрольний постріл, оглянувши бокову бійницю, продовжує пересуватися по траншеї (окопним сполученням).

Другий номер веде спостереження поверх бруствера. Виявивши стрільця противника, що намагається зайняти окоп (траншею) чітко та голосно ідентифікує “Ціль”. За цією командою перший номер занижує силует (присідає) для відкриття робочого простору для другого номеру, другий номер виконує здвоєний постріл, після чого подає команду: “Контроль” та здійснює контрольний постріл. Після цього двійка продовжує пересування.

У разі виявлення:

противника без свідомості перший номер голосно подає команду: “Контроль” та здійснює обов’язково контрольний постріл в голову;

лисячих нор закритих одіялами (тощо), перший номер подає команду “Нора” та обов’язково простріює її, після чого вона перевіряється (*перший номер тримає її під прицілом, другий номер припіднімає одіяло*, *там також може знаходитись противник без свідомості*).

Закріпившись перед наступним поворотом, другий номер з двійки метає другу гранату над бруствером в сторону наступної бокової бійниці (винесеного окопчика тощо). Після вибуху гранати, двійка розпочинає ведення вогню, повторюючи попередні дії.

Закріпившись перед наступним поворотом, другий номер метає третю гранату через два повороти. Перший номер, після вибуху гранати, розпочинає ведення вогню, виконуючи простріл із-за кута (2-3 постріли), та продовжує рух під прикриттям першого номера.

Після витрати набоїв у магазині, перший номер з двійки голосно подає команду: “Заміна”, занижує силует (присідає) для відкриття робочого простору для другого номеру, після чого виконує швидкісну заміну магазину, по завершенню заміни магазину торкається до ноги другого номеру, попереджаючи про завершення перезаряджання зброї. Другий номер голосно подає команду: “Крию”, охоплює ногою або притискається ногами та бронежилетом до першого номера, лікті повинні бути над шоломом першого номера і зброя другого номера трохи попереду та здійснює 2-3 постріли над шоломом першого номера.

Ті, хто стріляють в окопному сполучені після метання третьої гранати другим номером або закінчені набоїв у першого номера і заміні магазину, за командою керівника стрільби заміняються місцями (*перший номер далі діє у ролі другого номера, другий – у ролі першого номера*), після чого двійка продовжує пересування по траншеї (окопним сполученням) та виконує дії, описані вище.

В кінці окопного сполучення після закінчення вправи керівник подає команду: “Припинити вогонь”, потім проводиться розряджання зброї та здійснюється заміна тих, хто навчається.

УВАГА! Вправу виконувати 2 рази:

перший раз – одним стрільцем;

другий раз – в складі бойової двійки.

Режим ведення вогню**:** здвоєний постріл.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

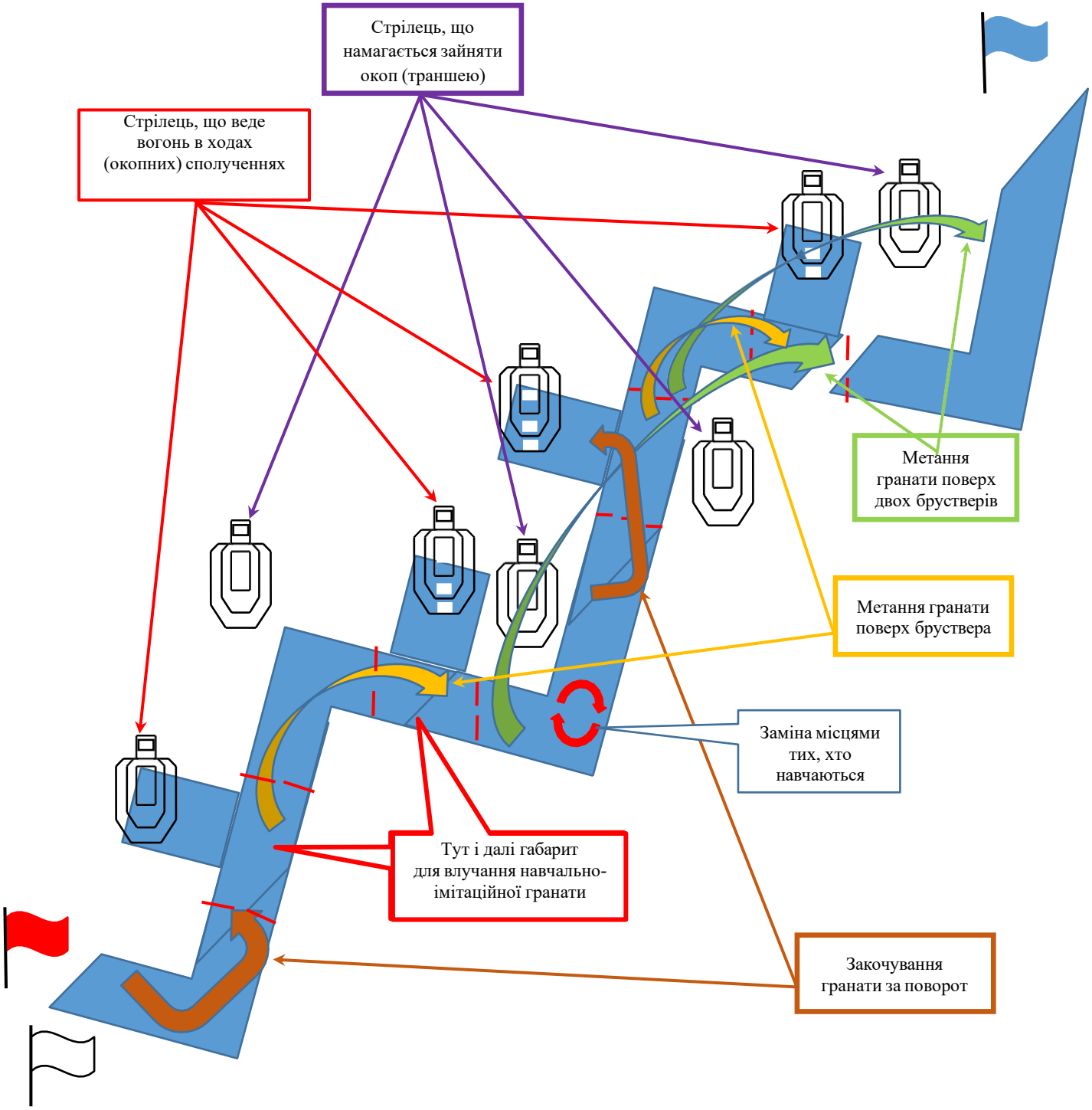

<u>Підготовча вправа № 25</u>
“Стрільба в складі бойових груп
під час виконання маневру “Охоплення”

(для штурмових підрозділів 2 рази)
(інші підрозділи за рішенням педагогічної ради)

Цілі:

група піхоти на рубежі № 1 – чотири грудних фігури (мішень № 6), що з’являється 2 рази на 5-7 с з проміжком 5-7с;

група піхоти, що висувається на рубежі № 2 – дві ростові фігури (мішень № 8), що з’являється 2 рази на 5-7 с з проміжком 5-7с;

резервна група піхоти, що висувається на рубежі № 2 – дві ростові фігури (мішень № 8), що з’являється 2 рази на 5-7 с з проміжком 5-7с.

У разі відсутності підйомників мішені дозволяється встановлюється на вкоп або замінювати гонгами (мішень № 4г) які виставляються на визначену дистанцію і регулюються по висоті.

Дальність до цілей, (м):

Вид зброї	Цілі		
	група піхоти на рубежі № 1	група піхоти, що висувається на рубежі № 2	резервна група піхоти, що висувається на рубежі № 2
Автомат	100	200	200

Час на стрільбу: обмежується часом показу цілей.

Кількість боєприпасів: 80, по десять набоїв в два магазин кожному, хто стріляє.

Положення для стрільби:

по першій цілі – стоячи в окопі або лежачи;

по другій цілі для групи вогневої підтримки – стоячи в окопі або лежачи;

по другій цілі для маневреної групи – на вибір того, хто стріляє.

Оцінка за виконання вправи групою:

“відмінно” – уразити дванадцять мішеней;

“добре” – уразити вісім мішеней;

“задовільно” – уразити п’ять мішеней.

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується у складі двох бойових груп (по 2 тих, хто стріляє) з наступними завданнями: здійснення маневру та вогневої підтримки.

Кожен показ групи піхоти рахуються як окрема ціль, під час підрахунку ураження мішеней.

Друга та третя ціль з’являються почергово для групи вогневої підтримки та маневреної групи відповідно:

група піхоти, що висувається на рубежі № 2, з’являються для групи вогневої підтримки;

резервна група піхоти, що висувається на рубежі № 2, з’являються для маневреної групи.

Вправа виконується два рази із заміною завдань між групами.

Бойові групи здійснюють пересування в пішому порядку до РВВ та приймають положення “для стрільби лежачи”.

З початку здійснюється показ першої цілі для маневреної та вогневої групи.

В подальшому за командою керівника стрільби: “Здійснити маневр – охоплення” перший з маневреної групи здійснює метання димової гранати у напрямку противника. З появою димової завіси здійснюється показ другої цілі на рубежі № 2 для групи вогневої підтримки. Маневрена група здійснює маневр у фланг противника під прикриттям, та методом “перекату” по 15-20 метрів, використовуючи складки місцевості, здійснюють зближення з противником на другому рубежі.

Після завершення ведення вогню групою вогневої підтримки по другій цілі на рубежі № 2, зброя групи вогневої підтримки **ставиться на запобіжник**, **тримається під кутом 90°** та здійснюється доповідь: Перший (другий), зброя поставлена на запобіжник”.

З виходом маневреної групи на визначений рубіж (РВВ), здійснюється показ третьої цілі на рубежі № 2 для маневреної групи. З появою цілей маневрена група вражає цілі “з ходу”.

Вправа виконується відповідно до схеми виконання вправи з дотриманням вимоги заходів безпеки під час проведення стрільб (кута безпеки або безпечної відстані (відстані в правий (лівий) бік від відстані того, хто стріляє позаду, до того хто попереду) під час стрільби бойовими групами.

Режим стрільби: одиночними пострілами (здвоєним пострілом).

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

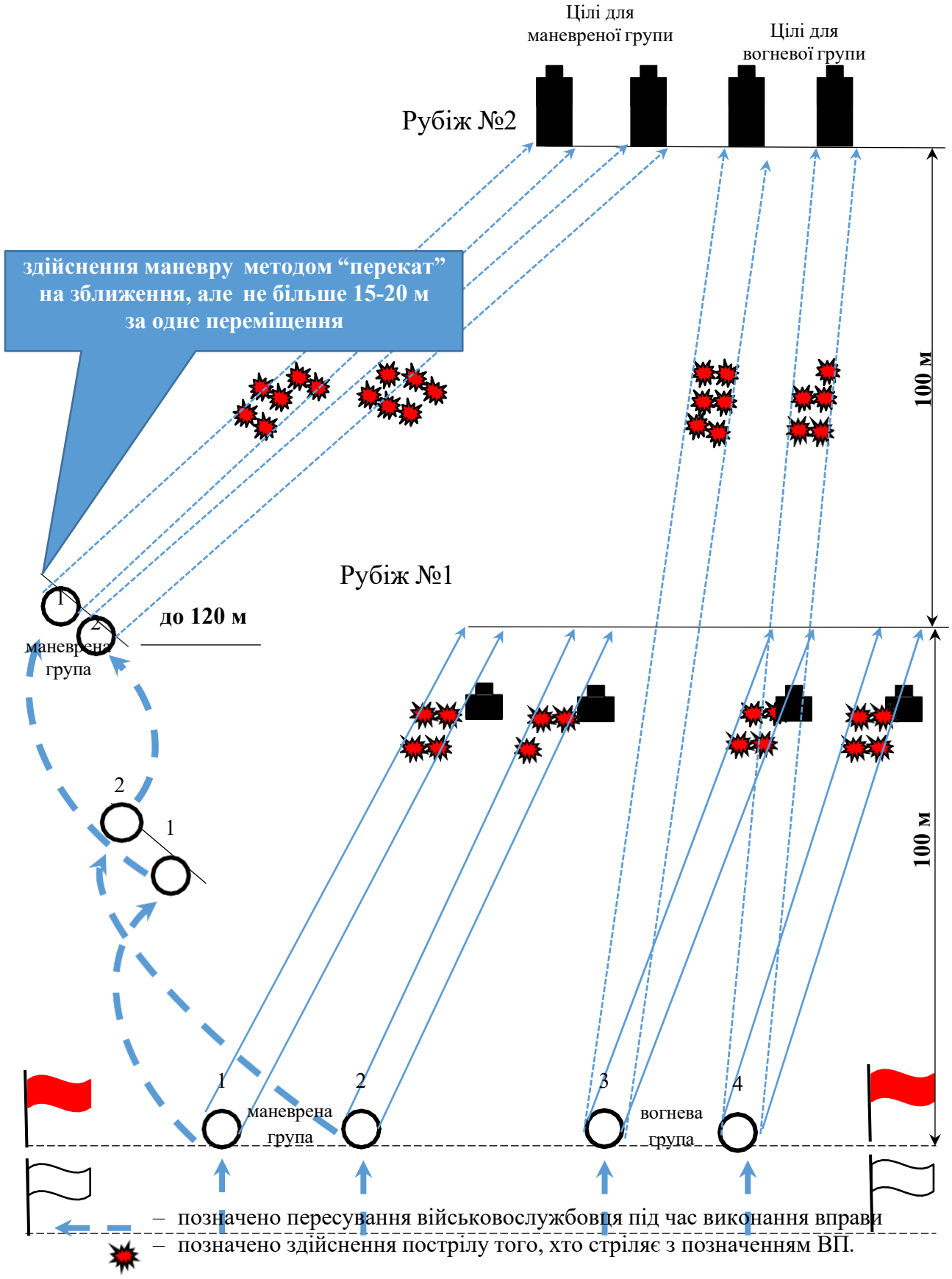

Підготовча вправа №26
“Бій в місті зі міною вогневої позиції”

Цілі:

група піхоти на рубежі № 1 – дві грудних фігури (мішень № 6);

група піхоти на рубежі № 2 – чотири грудних фігури (мішень № 6);

група піхоти на рубежі № 3 – чотири грудних фігури (мішень № 6);

група піхоти на рубежі № 4 – чотири ростові фігури (мішень № 8).

У разі відсутності підйомників мішені дозволяється встановлюється на вкоп або замінювати гонгами (мішень № 4г) які виставляються на визначену дистанцію і регулюються по висоті.

Дальність до цілі, (м):

Вид зброї	Цілі			
	група піхоти на рубіж № 1	група піхоти на рубіж № 2	група піхоти на рубіж № 3	група піхоти на рубіж № 4
Автомат	30	55	80	130

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 21, які споряджаються в один магазин кожного, хто стріляє.

Положення для стрільби: стоячи із-за укриття.

Оцінка:

“відмінно” – уразити сім мішеней;

“добре” – уразити п’ять мішеней;

“задовільно” – уразити три мішені.

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується в парі у складі двох тих, хто стріляють. Перебіжка має бути швидка та динамічна. У випадку відсутності спроможності ділянки для стрільби, може накриватись один напрямок, в такому випадку вправа виконується одним тим, хто стріляє.

В ході висування для зміни вогневої позиції положення зброя на вибір того, хто стріляє.

За командою керівника стрільби: “До бою” ті, хто стріляють висуваються на РВВ, приймають положення “стоячи із-за укриття” заряджають зброю та доповідають: “ До бою готовий ”.

За командою керівника стрільби: “Вогонь” ті, хто стріляють відкривають вогонь по першій цілі на рубежі № 1. Після враження або обстрілу цілі, за командою керівника стрільби: “Вперед”, ті, хто стріляють самостійно **ставлять зброю на запобіжник** та висуваються на наступну вогневу позицію 30 метрів попереду.

Після заняття вогневої позиції ті, хто стріляють без команди керівника стрільби, починають вести прицільний вогонь по другій цілі на рубежі № 2, через віконний отвір щита. За командою керівника стрільби: “Вперед”, ті хто стріляють самостійно **ставлять зброю на запобіжник** та висуваються на наступну вогневу позицію 55 метрів попереду.

Після заняття вогневої позиції ті, хто стріляють без команди керівника стрільби, починають вести прицільний вогонь по третій цілі на рубежі № 3 з правої або лівої сторони щита на вибір того, хто стріляє. За командою керівника стрільби: “Вперед”, ті, хто стріляють самостійно **ставлять зброю на запобіжник** та висуваються на наступну вогневу позицію 80 метрів попереду.

Після заняття вогневої позиції ті, хто стріляють без команди керівника стрільби, починають вести прицільний вогонь по третій цілі на рубежі № 4, через віконний отвір щита.

По закінченню виконання вправи ті, хто стріляють подають команду голосом: “Стрільбу закінчив” і самостійно **ставлять зброю на запобіжник**

Загальна глибина пересування – до 170 м.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

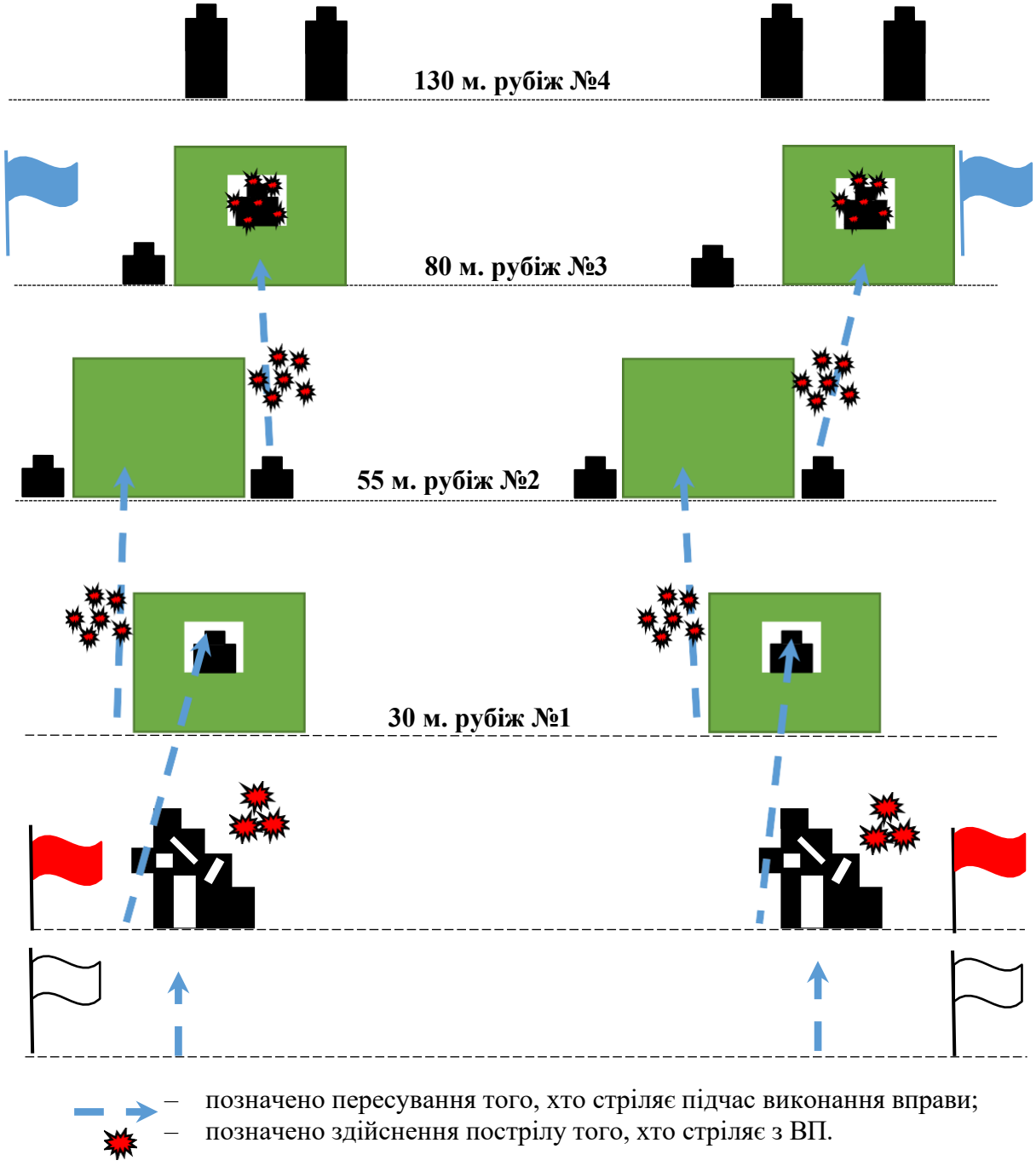

– позначено пересування того, хто стріляє підчас виконання вправи;

– позначено здійснення пострілу того, хто стріляє з ВП.

Підготовча вправа №27

“Зачистка приміщень зі зміною вогневої позиції”

Цілі:

група піхоти в першій кімнаті – дві МКПС (мішень № 4д або № 4а) розташована на рівні очей, в дальніх кутах від входу в кімнату;

група піхоти в другій кімнаті – дві МКПС (мішень № 4д або № 4а) розташована на рівні очей, в дальніх кутах від входу в кімнату.

Дальності до цілі:

по розмірам кімнати – але не менше 3 м в глибину та 3 м по фронту;

Час на стрільбу: необмежений.

Положення для стрільби: стоячи.

Кількість боєприпасів: 8, які споряджаються в один магазин;

навчально-імітаційна (страйкбольна) граната – 2.

Оцінка:

“відмінно” – уразити чотири мішені;

“добре” – уразити три мішені;

“задовільно” – уразити дві мішені.

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується в будівлі, обладнаній для уникнення рикошетів або на підготовленій ділянці військового стрільбища з двома боковими захисними валами (виставляються протирикошетні стінки тощо) висотою не менше 3 м, щоб забезпечити безпечність вогню під час виконання вправи. У кожній кімнаті виставляється не більше двох цілей.

За командою керівника стрільб: “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення для стрільби “з коліна” заряджає зброю та доповідає “До бою готовий”. За командою керівника “В атаку – вперед”, той, хто стріляє, підійшовши до перших дверей закочує гранату в кімнату та здійснює постріл в дверний прохід, після спрацювання гранати вражає мішені в цій кімнаті. Після зачистки приміщення голосом доповідає про стан зачистки вигуком “Чисто”.

Після враження мішеней в першій кімнаті, порядок дій повторюється в другій кімнаті.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

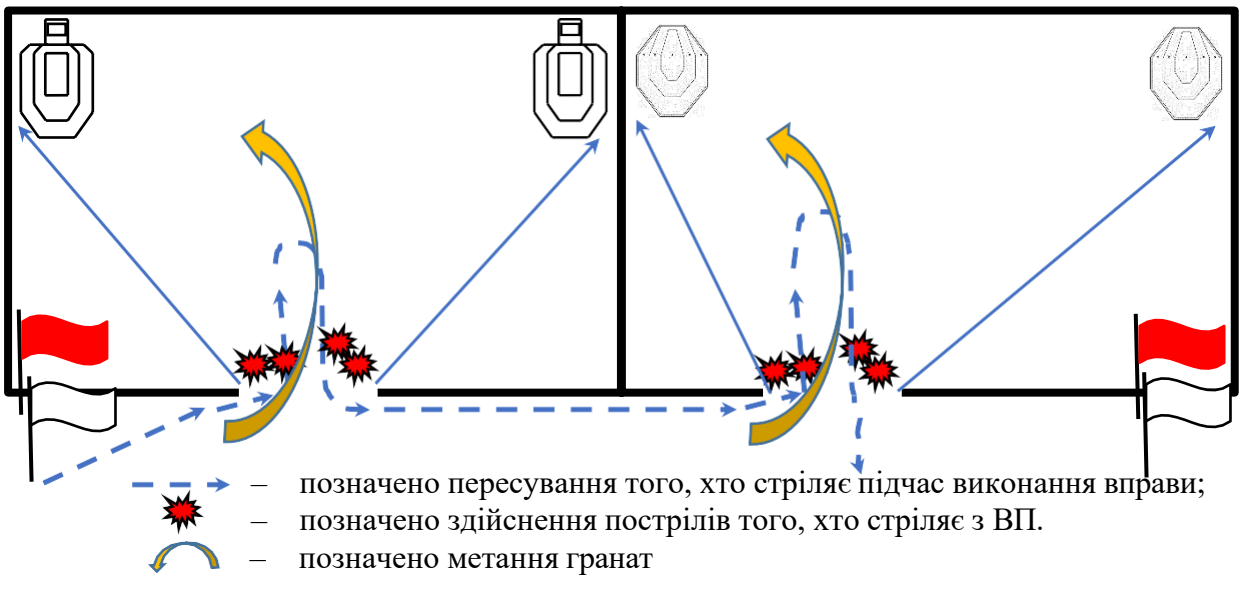

КУРС ВИВЧЕННЯ ДІЙ У СКЛАДІ ВІДДІЛЕННЯ

СТРІЛЬБА ПО ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЯХ

Підготовча вправа № 28
“Виявлення та ураження БпЛА малого класу з стрілецької зброї зі зміною вогневої позиції”

Мета вправи: Навчити військовослужбовця виявляти, ідентифікувати та уражати повітряну ціль (БпЛА малого класу) з подальшою зміною вогневої позиції.

Ціль: імітація БпЛА- гонг (мішень № 4б) або макет БпЛА, що піднята вгору не менше 15-20 м та імітує зависання БпЛА типу “Mavic”.

Дальність до цілі: 50 м.

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 45, що споряджаються в два магазини по п’ятнадцять набоїв в один магазин (тренувальна серія) і тридцять набоїв в другий магазин (залікова серія).

Положення для стрільби:

стоячи без упору;

стоячи з упору (наприклад дерево, стовп);

стоячи з упору в окопі.

Оцінка за залікову серію:

“відмінно” – влучити 18 - 16 пострілами;

“добре” – влучити 15 - 13 пострілами;

“задовільно” – влучити 12-10 пострілами.

Особливості виконання вправи:

На рубежі відкриття вогню (РВВ) облаштовані три навчальних місця на відстані 20 м по фронту з двома укриттями:

укриття перше (дерево/стовп);

укриття друге – окоп.

Перше проходження вправи – тренувальне, з трьох серій по п’ять пострілів без оцінювання. Друге проходження вправи – залікове, з трьох серій по десять пострілів.

За командою керівника стрільби: “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення для стрільби “стоячі” без упору, заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою керівника стрільби “Вогонь” чітко та голосно ідентифікує “Ціль”, здійснює першу серію з 5/10 (тренувальна/залікова) пострілів, ставить зброю на запобіжник і змінює вогневу позицію - переміщується за перше укриття (дерево/стовп), здійснює другу серію з 5/10 (тренувальна/залікова) пострілів , ставить зброю на запобіжник і знову змінює вогневу позицію переміщуючись в окоп та приймаючі положення для стрільби – “стоячи з упору в окопі” здійснює третю серію з 5/10 (тренувальна/залікова) пострілів.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

Макет (БпЛА) типу “Mavic”

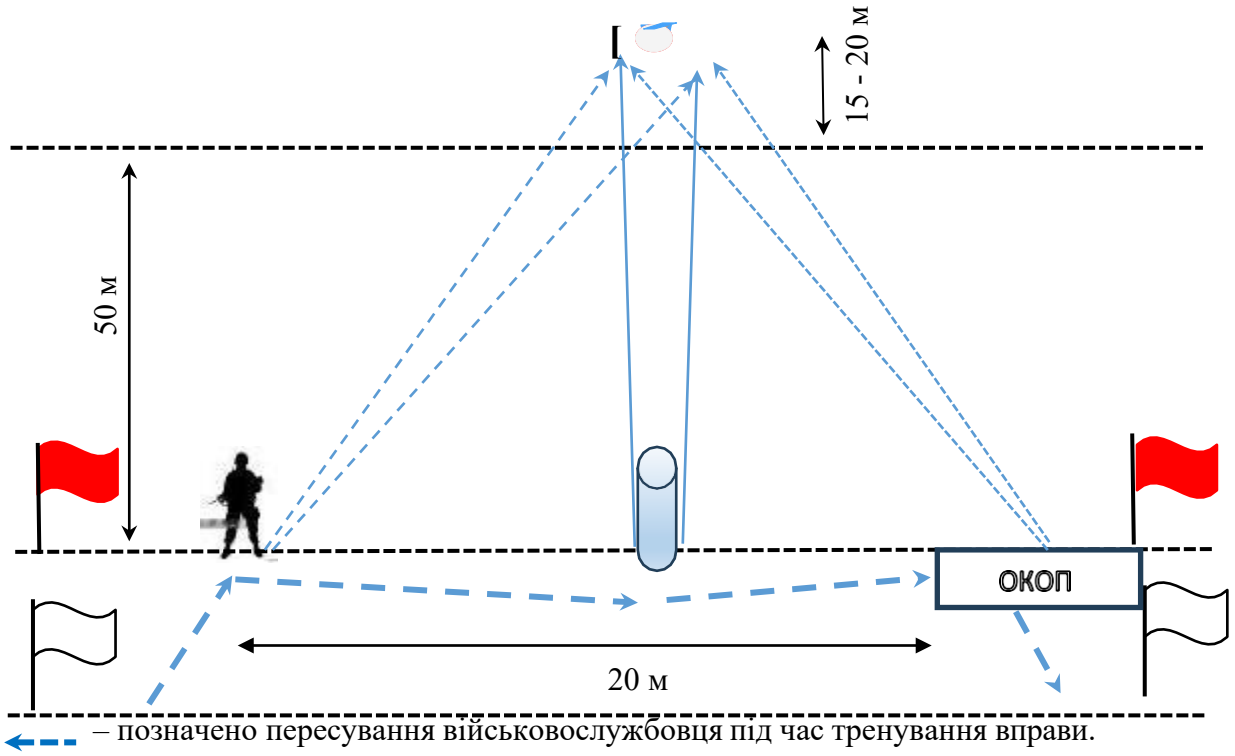

– позначено пересування військовослужбовця під час тренування вправи.

Підготовча вправа № 29

“Виявлення та ураження БпЛА малого класу з стрілецької зброї”

Ціль: гонг що імітує БпЛА (FPV) (мішень № 4б) або макет БпЛА (FPV), що підняті вгору і рухається в напрямку того, хто стріляє.

Дальність до цілі: 25 м.

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 10, що споряджаються в два магазини по п’ять набоїв.

Положення для стрільби: стоячи в окопі з упору.

Оцінка:

“відмінно” – влучити не менше трьома пострілами;

“добре” – влучити не менше двома пострілами;

“задовільно” – влучити одним пострілом.

Особливості виконання вправи:

Перше проходження вправи – тренувальне, без оцінювання.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення для стрільби “стоячи в окопі з упору”, заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою керівника стрільби “Вогонь” чітко та голосно ідентифікує “Ціль”, здійснює серію з 5 пострілів.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

Продовження додатка 15

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

Макет (БпЛА) типу FPV

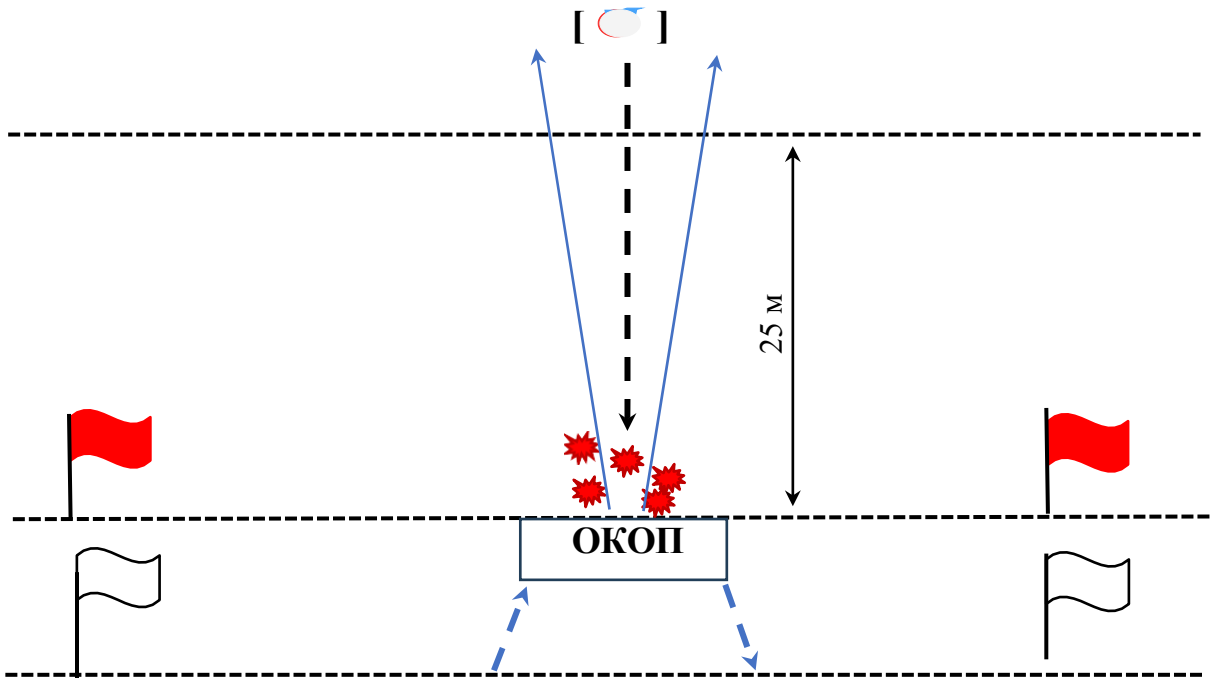

– позначено пересування військовослужбовця під час виконання вправи.

позначено пересування макету БпЛА типу FPV.

Підготовча вправа № 30

“Виявлення та ураження БпЛА малого класу, що рухаються, зі стрілецької зброї та зміною вогневої позиції”

Ціль: гонг що імітує БпЛА (FPV) (мішень № 4г) або макет БпЛА (FPV), що рухається по фронту та в напрямку того, хто стріляє.

Дальність до цілі: 30 м.

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 20, що споряджаються в два магазини по десять набоїв.

Положення для стрільби: стоячи з упору, стоячи з упору в окопі.

Оцінка для залікової серії:

“відмінно” – влучити не менше восьми пострілами;

“добре” – влучити не менше шістьма пострілами;

“задовільно” – влучити не менше трьома пострілами.

Особливості виконання вправи:

На РРВ обладнано укриття та окоп на відстані по фронту 10 м.

Перше проходження вправи – тренувальне, без оцінювання.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення для стрільби “стоячи з упору”, заряджає зброю та доповідає “Готовий”. За командою керівника стрільби “Вогонь” чітко та голосно ідентифікує “Ціль”, здійснює першу серію з 5 пострілів, змінює вогневу

позицію переміщається в окоп, робить заміну магазину та з положення для стрільби – “стоячи з упору з окопу” здійснює другу серію з 5 пострілів.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

Макет (БпЛА) типу FPV, що рухається

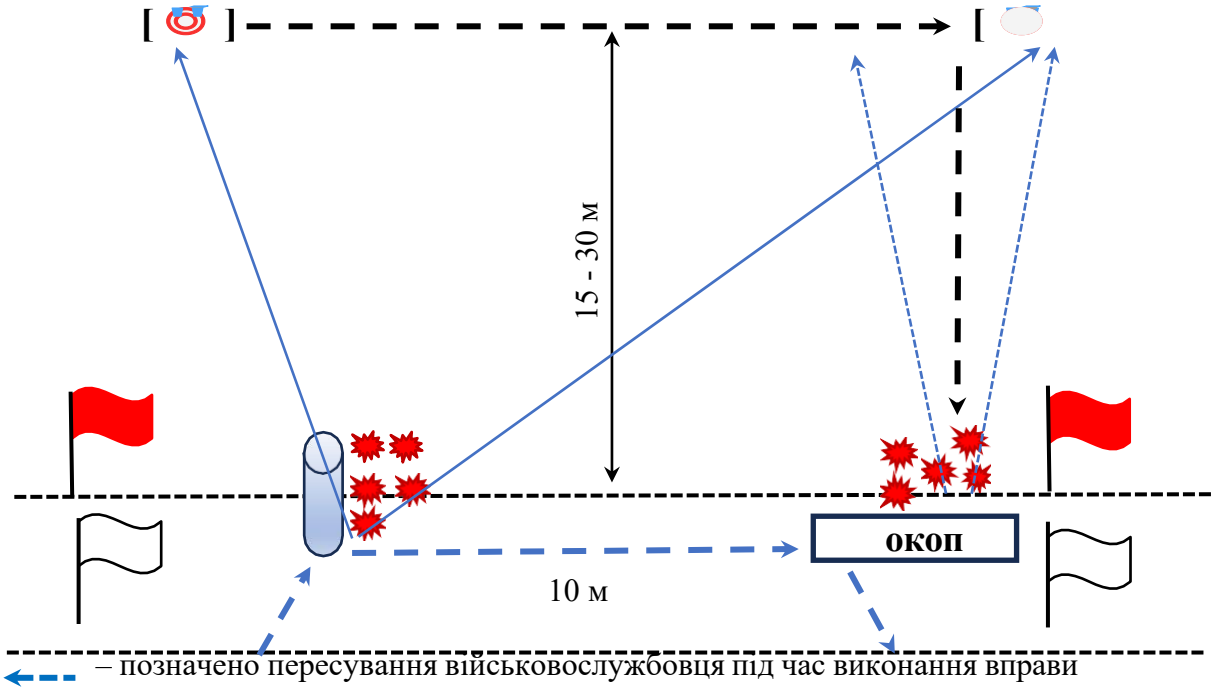

<u>Підготовча вправа № 31</u>

“Виявлення та ураження БпЛА малого класу (квадрокоптери, мультикоптери, FPV) з напівавтоматичної рушниці зі зміною вогневої позиції”

Ціль: мішень - імітатор БпЛА (тарілка стендова - 10 штук), що атакує фронтально на висоті від 10 до 20 метрів зі швидкістю 20 – 25 м/с, випускається за допомогою пускових установок з дистанційним управлінням, що розташовані перед вогневими позиціями на відстані від 50 до 60 метрів **.**

Кількість вогневих позицій – 7:

Вогнева позиція № 1 – стрільба по БпЛА під час пересування на відкритій місцевості;

Вогнева позиція № 2 – стрільба по БпЛА з бійниці перекритої щілини;

Вогнева позиція № 3 – стрільба по БпЛА при виході із укриття;

Вогнева позиція № 4 – стрільба по БпЛА через двірний отвір;

Вогнева позиція № 5 – стрільба по БпЛА через віконний отвір;

Вогнева позиція № 6 – стрільба по БпЛА що атакує бойову машину (по заду машини);

Вогнева позиція № 7 – стрільба по БпЛА що атакує бойову машину (в лісосмузі);

Дальність до цілі: 7-10 м.

Час на стрільбу: на кожній вогневій позиції обмежений часом польоту імітатора БпЛА.

Кількість боєприпасів: 10 патронів, із них 2 тренувальні.

Положення для стрільби: стоячи зі зміною вогневої позицій або (за вибором стріляючого з врахуванням особливостей обладнання вогневої позиції).

Оцінка:

“відмінно” - вразити 5 цілей

“добре” - вразити 4 цілі при цьому з обов’язковим враженням цілі на першій вогневій позиції;

“задовільно” - вразити 3 цілі.

Враження цілі не зараховується на відстані що менше мінімальної дальності стрільби.

Особливості виконання вправи:

Перед початком виконання вправи, двічі з’являється імітатор БпЛА (тарілка стендова), для відпрацювання двох тренувальних пострілів.

Під час проходження вогневої позиції двічі з’являється імітатор БпЛА (тарілка стендова). При не ураженні імітатора з першого пострілу продовжується рух до наступної точки появлення імітатора БпЛА на вогневій позиції.

Стрільба ведеться з напівавтоматичної гладкоствольної рушниці.

Той, хто стріляє знаходиться в вихідному положенні. За командою керівника стрільби “До бою” він висувається на РВВ, заряджає зброю п’ятьма патронами, приймає положення бойова стійка та доповідає ”Готовий”.

За командою керівника стрільби “Вперед” розпочинає рух, та веде

спостереження за повітряним простором. При появі повітряної цілі ідентифікує її та повідомляє голосом “Ціль”, виводить зброю на лінію прицілювання , веде ціль і з виходом її на дистанцію враження самостійно здійснює постріл та продовжує рух. При появі імітатора БпЛА повідомляє голосом “Ціль”, виводить зброю на лінію прицілювання , веде ціль і з виходом її на дистанцію враження самостійно здійснює постріл.

Після знищення цілі керівник стрільби подає команду тому, хто стріляє на зміну вогневої позиції “На наступну вогневу позицію вперед”. Керівник стрільби впевнившись, що той, хто стріляє зайняв вказану вогневу позицію бійниці перекритої щілини запускає третю ціль, після здійснення пострілу переміщується до виходу із укриття та здійснює четвертий постріл.

Після знищення цілі керівник стрільби подає команду стрільцю на зміну вогневої позиції “На наступну вогневу позицію вперед”.

Керівник стрільб впевнившись, що той, хто стріляє зайняв вказану вогневу позицію біля віконного отвору запускає п’яту ціль. Після закінчення набоїв той, хто стріляє здійснює до заряджання зброї трьома набоями та висувається до дверного пройому. Керівник стрільб впевнившись, що той, хто стріляє зайняв вказану вогневу позицію біля дверного пройому запускає шосту

ціль. Той, хто стріляє діє в такому ж порядку як і під час стрільби по попередніх цілях.

Після знищення цілі керівник стрільби подає команду тому, хто стріляє на зміну вогневої позиції “На наступну вогневу позицію вперед”. Керівник стрільби впевнившись, що той, хто стріляє зайняв вказану вогневу позицію по заду машини запускає сьому ціль, після здійснення пострілу переміщується до лісосмуги. Керівник стрільб впевнившись, що той, хто стріляє зайняв вказану вогневу позицію в лісосмузі запускає восьму ціль.

По закінченню боєприпасів той, хто стріляє приймає положення в коліно доповідає “Закінчив”. Керівник стрільби проводить огляд зброї та підводить короткий підсумок виконання вправи, оголошує оцінку за виконання вправи.

Режим ведення вогню: одиночними пострілами.

УВАГА! *Перед виконанням вправи рекомендовано використовувати VR-окуляри для проведення тренувальних занять зі стендової стрільби у режимі моделювання умов стрільби та відпрацювання техніки прицілювання.*

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

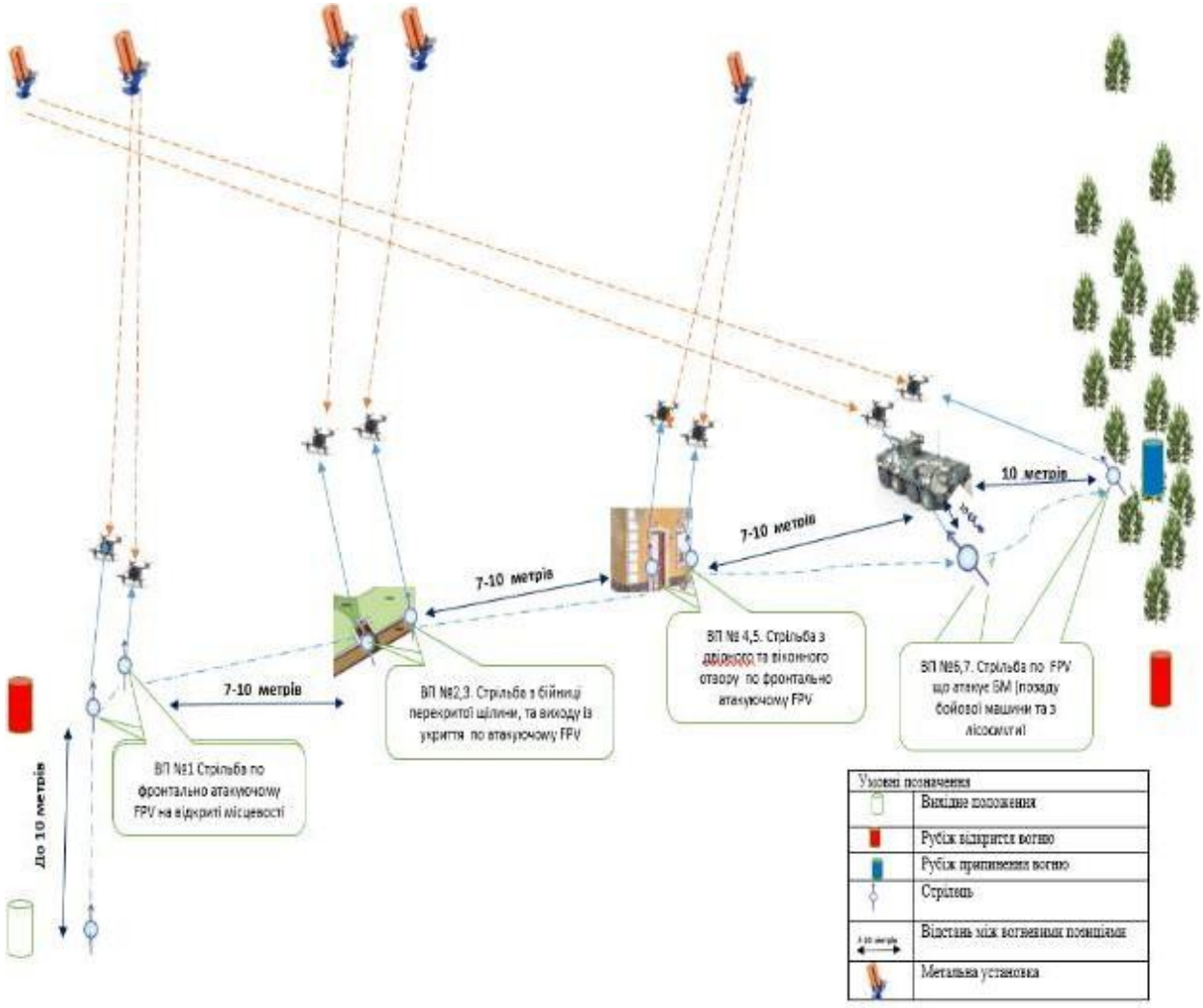

УМОВИ
ВИКОНАННЯ ПІДГОТОВЧИХ ВПРАВ СТРІЛЬБ ДЛЯ КТЗ

Підготовча вправа № 32
“Стрільба у складі бойової двійки
під час пересування на полі бою”

Цілі:

маневрена група – ручний кулемет (мішень № 10) та стрілець – грудна фігура (мішень № 6) по фронту не менше 6 м, що з’являються;

група піхоти – дві грудні фігури (мішень № 6) по фронту не менше 6 м в окопі завдовжки 10 м і завширшки 1 м, що з’являються;

вогнева точка – кулеметна обслуга (мішень № 10а), що з’являється;

група піхоти, що атакує (відходить) – дві ростові фігури (мішень № 8) по фронту не менше 3 м, що з’являються;

група піхоти, що атакує (відходить) – дві ростові фігури (мішень № 8) по фронту не менше 2 м, що рухаються під кутом 15 – 25° до площини стрільби зі швидкістю 2 – 3 м/с на ділянці 60 м.

вогнева група – ручний кулемет (мішень № 10) і ПТРК на вогневій позиції (мішень № 9б) що з’являються.

У разі відсутності підйомників мішені дозволяється встановлюється на вкоп або замінювати гонгами (мішень № 4г) які виставляються на визначену дистанцію і регулюються по висоті.

Дальності до цілі, (м):

Вид зброї	Цілі				
	маневрена група	група піхоти	вогнева точка	група піхоти, що атакує (відходить)	вогнева група
Автомат	150 – 100	125 – 75	100 – 75	100 – 75	150 – 100

Час на стрільбу: обмежується часом показу цілей за рішенням керівника стрільби.

Кількість боєприпасів: 60, що споряджаються у чотири магазини – два магазини по двадцять та два магазини по десять набоїв;

димова граната – по 1 на кожного, хто стріляє.

Положення для стрільби: лежачи.

Оцінка:

“відмінно” – уразити всі цілі;

“добре” – уразити вогневу групу, кулеметну обслугу, вогневу точку, групу піхоти, що атакує.

“задовільно” – уразити вогневу групу, кулеметну обслугу, групу піхоти, що атакує (відходить).

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується парою тих, хто стріляє (бойовою двійкою).

Пересування здійснюється виключно під прикриттям один одного, у разі зміни вогневої позиції без прикриття вогнем один одного – оцінка знижується на один бал.

У всіх випадках вогнева група з’являється першою.

За командою керівника стрільб ті, хто стріляють приймають положення для стрільби “лежачи” (із-за укриття) на вихідному рубежі і приєднують магазини до зброї, зброя знаходиться на запобіжнику. Після команди керівника стрільб висуваються на рубіж відкриття вогню (РВВ) “по-пластунськи” і готуються до стрільби з положення “лежачи”.

Зайнявши позиції на РВВ ті, хто стріляють, заряджають зброю та доповідають про готовність до стрільби. За командою керівника стрільби “Вогнева позиція 50 м попереду, короткими перебіжками – вперед” другий номер з положення “лежачи” подає команду “Тримаю (Крию)”, що є сигналом для першого номера для здійснення короткої перебіжки 5 - 7 м. Одночасно з початком руху першого номера, починається показ вогневої точки та вогневої групи. Другий номер веде вогонь по виявлених цілях з визначеного положення для стрільби.

Перший номер, під прикриттям вогню другого номера, робить перебіжку тримаючи зброю в напрямку “противника”, займає позицію і відкриває вогонь по цілі та подає команду для другого номера “Тримаю (Крию)”.

Другий номер, під прикриттям вогню першого номера робить чергову перебіжку, тримаючи також зброю в напрямку “противника”. Ті, хто стріляють діють у такому порядку до зайняття зазначених вогневих позицій.

З виходом на вказану вогневу позицію (із зайняттям зазначених позицій) тими, хто стріляють, керівник стрільб подає команду “Підготуватись до відходу”. За цією командою здійснюється показ кулеметної обслуги. Другий номер вражає кулеметну обслугу, перший готує димову гранату.

За командою керівника стрільби “Відкат, вогнева позиція 50 м позаду, вперед” ті, хто стріляють починають маневр “відхід”. Перший номер, який готується до відходу, ініціює та кидає гранату в сторону “противника” чекаючи поки вона не спрацює. Після того, як граната спрацювала, другий номер подає команду “Тримаю (Крию)”, що є сигналом для першого номера для здійснення перебіжки.

З початком руху першого номера здійснюється показ групи піхоти та групи піхоти, що атакує. Другий номер, веде вогонь по цілі з положення “лежачи”.

Перший номер, здійснивши перебіжку, займає позицію і відкриває вогонь по цілям, що з’являються та подає команду другому номеру “Тримаю (Крию)”, що є сигналом для здійснення ним перебіжки. Другий номер, під прикриттям вогню першого робить чергову перебіжку. Ті, хто стріляють діють у такому порядку до зайняття зазначених вогневих позицій.

Спосіб утримання зброї, в тому числі, під час пересування визначає керівник стрільби.

Загальна глибина пересування до 100 м (від РВВ – до 50 м).

Режим ведення вогню:

по маневреній групі, вогневій групі та по групі піхоти, що атакує (відходить) – одиночними пострілами або кроткими чергами;

по групі піхоти та вогневій точці – чергами.

<u>Підготовча вправа №33</u>
“Ведення оборони зі міною вогневої позиції”

Цілі:

група піхоти, що наступає на лівому фланзі – поясна фігура (мішень № 7), грудна фігура (мішень № 6) на вкоп;

група піхоти, що наступає – грудна фігура (мішень № 6), ростова фігура (мішень № 8) на вкоп;

група піхоти, що наступає на правому фланзі – ростова фігура (мішень № 8), поясна фігура (мішень № 7) на вкоп.

Дальність до цілей, (м):

Вид зброї	Цілі		
	група піхоти, що наступає на лівому фланзі	група піхоти, що наступає	група піхоти, що наступає на правому фланзі
Автомат	30 – 15	75 – 50	100 – 75

Час на стрільбу: необмежений.

Кількість боєприпасів: 12, що споряджаються в один магазин.

Положення для стрільби: стоячі з окопу.

Оцінка:

“відмінно” – уразити шість мішеней;

“добре” – уразити п’ять мішеней;

“задовільно” – уразити чотири мішені.

Особливості виконання вправи:

Траншея обладнана трьома вогневими позиціями.

За командою керівника стрільби: “До бою” той, хто стріляє висувається на РВВ, приймає положення для стрільби “з коліна” заряджає зброю та доповідає: “До бою готовий”. За командою керівника стрільби: “Вогонь” вражає ціль, та самостійно здійснює переміщення на наступну вогневу позицію.

При пересуванні зброя завжди **ставиться на запобіжник** та **повинна перебуває під кутом 60 – 90°**, щоб убезпечити того, хто стріляє та керівника стрільби від випадкового пострілу та мати можливість швидкого застосування зброї для виконання вогневого завдання.

В кінці окопного сполучення після закінчення вправи керівник стрільби перевіряє зброю на розрядженість та робить заміну тих, хто стріляє.

Режим ведення вогню: здвоєний постріл

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

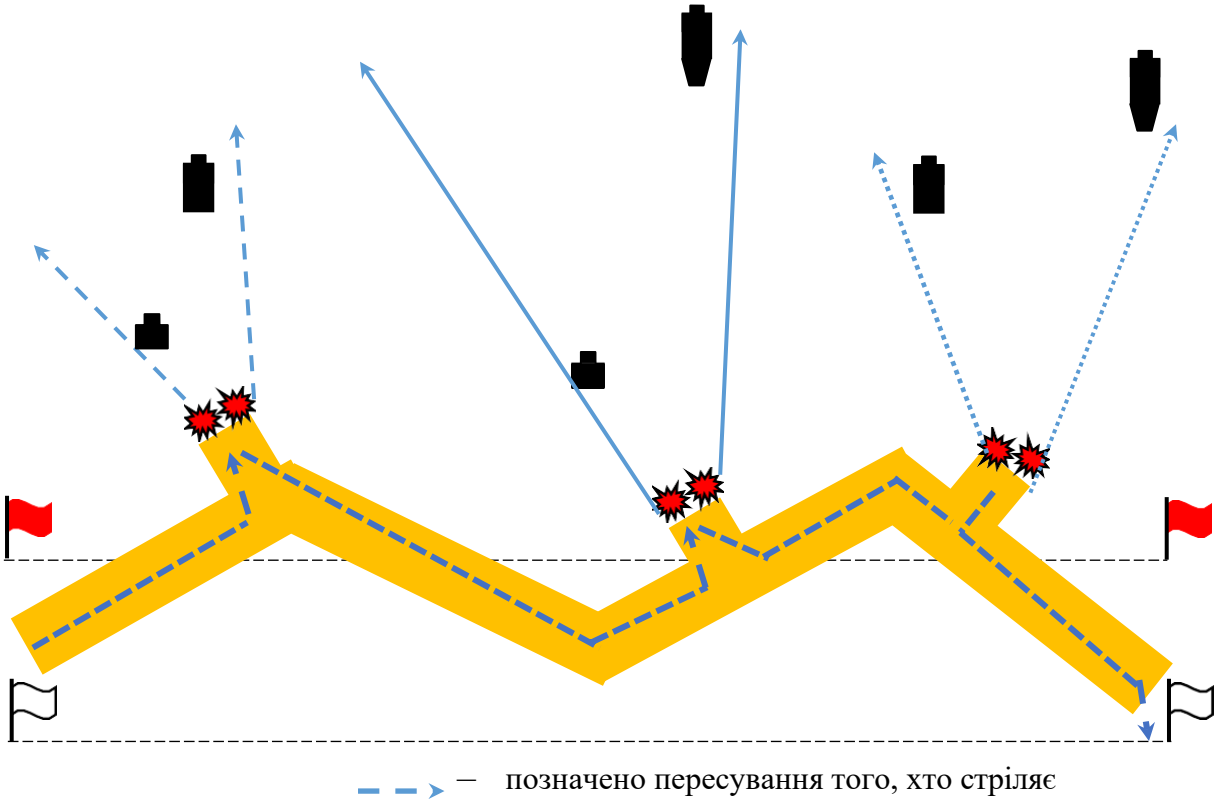

– позначено пересування того, хто стріляє

Начальник Головного управління доктрин та підготовки
Генерального штабу (J-7) Збройних Сил України
генерал-майор Ігор ПАЛАГНЮК
“___” липня 2025 року

Додаток 16
до ТП 00(206)246.63
(розділ 5.12, 6.5)

УМОВИ
виконання підготовчих вправ з метання гранати

до Програми базової загальновійськової підготовки
(які не визначенні Курсом стрільб зі стрілецької зброї та бойових машин)

Підготовча вправа з метання гранати № 1
“Метання гранати на дальність з різних положень”

Цілі: група піхоти, що атакує, – три ростові фігури (мішень № 8) в позначеному на відкритій місцевості габариті по фронту 10 м та в глибину 5 м.

Дальність до цілі: не менше 40 метрів в коридорі метання 10 метрів.

Час на стрільбу: не обмежений.

Кількість боєприпасів: габаритно-вагові макети, болванки – 6 шт.

Положення для метання: з розбігу та з окопу.

Оцінка:

“залік” – метнути не менше трьох навчально-імітаційних гранат (габаритно-вагових макетів, болванок) на відстань більше 30 м.

“незалік” невиконані вимоги на “залік”.

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується на облаштованій ділянці місцевості відповідно до Схеми 1.

Ті, хто навчаються за кожен підхід виконують по три кидка імітаційної гранати (габаритно-вагового макету, болванки) з укриття та по три кидка імітаційної гранати (габаритно-вагового макету, болванки) з траншеї. Кількість підходів необмежена.

За командою керівника стрільби “ГРАНАТОЮ ВОГОНЬ!” той, хто навчається висувається до рубежу кидання гранати з укриття та виконує метання імітаційної гранати на дальність (не більше 3-х спроб) з місця чи розбігу. Після виконання завдання, той, хто навчається, разом з керівником стрільби, підбивають підсумки метання гранати та переходить на місце для метання гранати з окопу.

Аналогічно вище вказаному, той, хто навчається, виконує метання імітаційної гранати на дальність з окопу.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

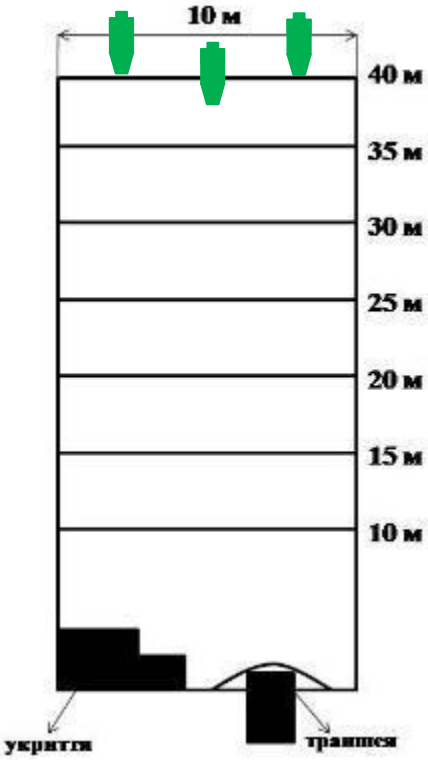

Підготовча вправа з метання гранати № 2
“Метання гранати на точність з різних положень”

Цілі: габарит діаметром 1 м, позначений в будь який спосіб на ділянці місцевості.

Дальність до цілі: по зростанню: 10 м, 15 м, 20 м, 25 м.

Час на стрільбу: не обмежений.

Кількість боєприпасів: габаритно-вагові макети, болванки – на кожну дальність по 3 шт.

Положення для метання: із-за укриття та з окопу.

Оцінка:

“відмінно” – влучити хоча б одною навчально-імітаційною гранатою (габаритно-ваговим макетом, болванкою) на кожній фіксованій відстані.

“добре” – влучити хоча б одною навчально-імітаційною гранатою (габаритно-ваговим макетом, болванкою) на трьох фіксованих відстанях;

“задовільно” – влучити хоча б одною навчально-імітаційною гранатою (габаритно-ваговим макетом, болванкою) на двох фіксованих відстанях;

“незадовільно” – невиконані вимоги на “задовільно”.

Особливості виконання вправи:

Вправа виконується на облаштованій ділянці місцевості відповідно до Схеми 2.

Ті, хто навчаються за кожен підхід виконують по три кидка імітаційної гранати з укриття та по три кидка імітаційної гранати з траншеї. Кількість підходів необмежена.

За командою керівника стрільби “ГРАНАТОЮ ВОГОНЬ!” той, хто навчається висувається до рубежу кидання гранати з укриття та виконує метання імітаційної гранати на точність, намагаючись попасти у визначені габарити. Спочатку виконується метання імітаційної гранати на дальності габариту 10 м, потім на 15 м, 20 м, 25 м (на кожну дальність виконується не більше 3-х спроб). Після виконання завдання, той, хто навчається, разом з керівником стрільби, підбивають підсумки метання гранати та переходить на ділянку для метання гранати з окопу.

Аналогічно вище вказаному, той, хто навчається, виконує метання імітаційної гранати на точність з окопу.

З урахуванням навченості тих, хто навчається, керівник стрільби може збільшувати дистанцію для метання гранати.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

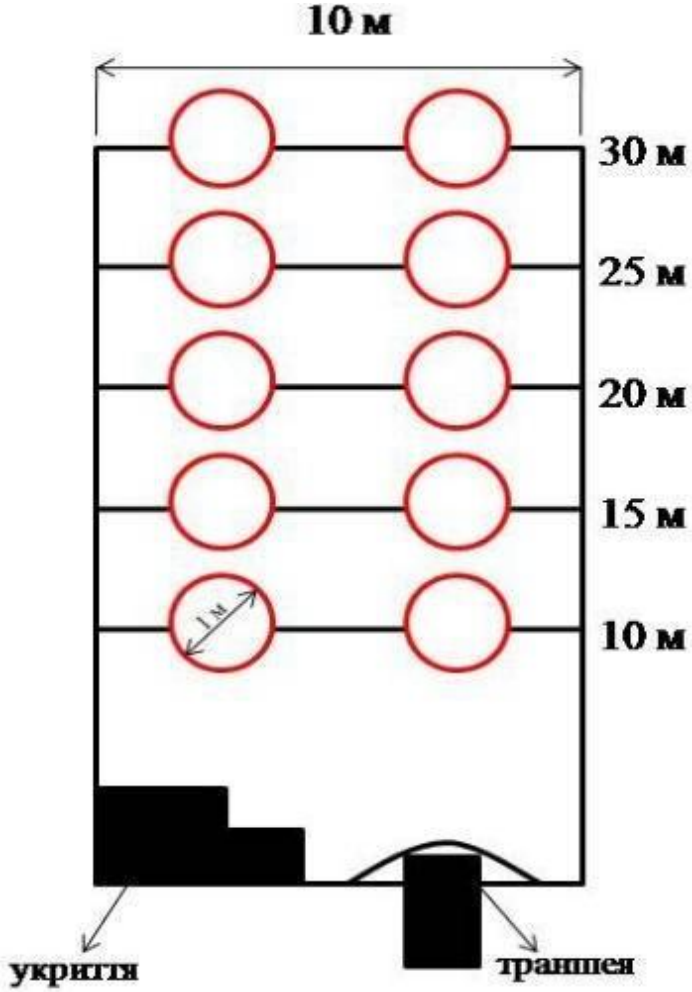

Підготовча вправа з метання гранати № 3
“Метання гранати при переміщенні в траншеї ”

Цілі:

край траншеї ціль №1 – (грудна фігура (мішень №6);

ячейка в траншеї ціль №2 – (грудна фігура (мішень №6);

нора (бліндаж) в траншеї ціль №3 – (грудна фігура (мішень №6);

група піхоти, що атакує – дві ростові фігури (мішень №8) по фронту не менше 2 м (ростові фігури розміщені в габариті діаметром 5 м), що розташовані на відстані 25 м від ячейки №1 (ціль №4).

Кількість боєприпасів: навчально-імітаційні гранати (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки) – 4 шт.

Оцінка:

“відмінно” – уразити всі цілі;

“добре” – уразити три цілі, в тому числі. ціль № 4;

“задовільно” – уразити дві цілі з цілей № 1, № 2, № 4.

Особливості виконання вправи:

Ті, хто навчаються знаходяться в повному екіпіруванні (особиста зброя (розряджена), засоби індивідуального захисту), 4 навчально-імітаційні гранати (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки) розміщуються у гранатні підсумки на РПС (розгрузці).

З метою дотримання заходів безпеки тим, хто стріляє під час виконання вправи, керівнику стрільби дозволяється перебувати біля того, хто виконує вправу на такій відстані, що дозволить безпечно здійснювати нагляд за порядком виконання вправи та дотримання заходів безпеки.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто навчається перебіжками висувається до окопу (траншеї). За 15 м до краю траншеї він приймає положення лежачі, дістає гранату, готує її до кидання, подає команду “ГРАНАТА” і здійснює метання гранати в траншею, намагаючись в неї попасти.

Після вибуху гранати, він швидко переміщується в траншею і здійснює пересування по траншеї вперед до ячейки №1 та займає її.

Після цього, виглянувши з ячейки, той, хто навчається, визначає розміщення сусідньої ячейки №2 і здійснює туди метання гранати навісним способом. Після спрацювання гранати він продовжує переміщуватись по траншеї вперед до нори (бліндажа) (ціль №3).

За 2 м до нори (бліндажа) він дістає гранату, готує її до кидання, підходить за 0,5-1 м до нори (бліндажа) і здійснює вкидання гранати у нору (бліндаж) і відходить від неї на 2-3 м. Після вибуху гранати, той, хто навчається продовжує переміщуватись по траншеї вперед до ячейки №2 і займає її.

Після займання ячейки №2, він оцінює обстановку за межами траншеї, знаходить ціль для ураження (група піхоти), готує гранату, подає команду “БАЧУ ВОРОЖУ ГРУПУ ПІХОТИ” і здійснює метання гранати по цілі №4.

Після цього, той, хто навчається, переміщується в кінець окопного сполучення.

ВАЖЛИВО! *При переміщенні зброя перебуває в такому положенні, щоб мати можливість швидкого її застосування для виконання вогневого ураження.*

В кінці окопного сполучення після закінчення вправи керівник стрільби підводить підсумок та робить заміну тих, хто навчається.

СХЕМА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ

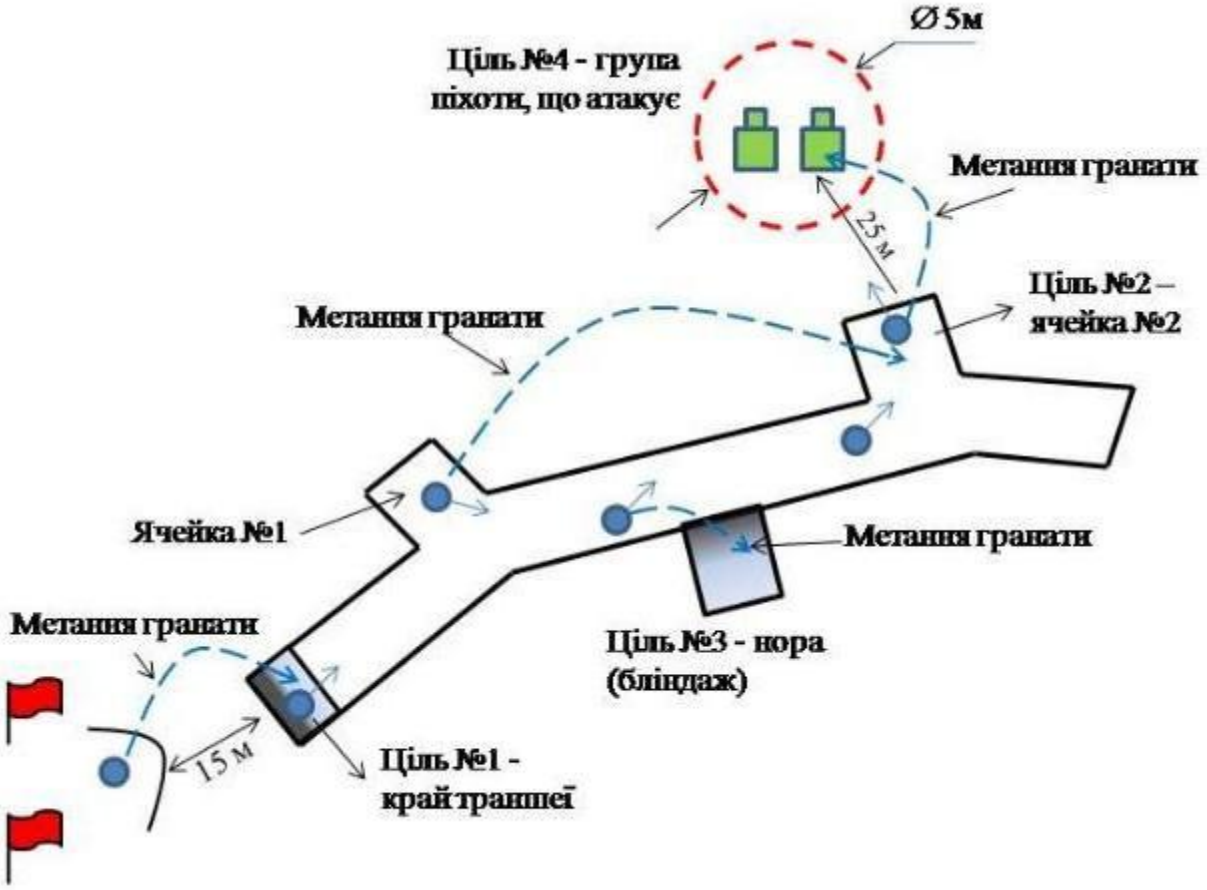

Підготовча вправа з метання гранати № 4
“Метання ручної гранати в будівлі (будівлю)”

Ціль:

група піхоти, що обороняється в приміщенні, – два стрільці – поясна фігура (мішень № 7), що розташовуються в приміщенні.

Дальність до цілі: до 5 м.

Час: необмежений.

Кількість: 2 - навчально – імітаційні гранати (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки).

Положення для стрільби: визначається керівником заняття (із – за укриття (стіни) стоячи або з коліна).

Оцінка:

“відмінно” – влучити в габарит стрільця радіусом 1 м;

“добре” – влучити в габарит стрільця радіусом 2 м;

“задовільно” – влучити у габарит стрільця радіусом 3 м.

Оцінка за виконання вправи знижується на 1 бал, якщо:

Вправа оцінюється “незадовільно” незалежно від результатів метання гранати, якщо після метання гранати той, хто навчається не виконав різкого відходу в бік від входу (дверей, пролому тощо).

Особливості виконання вправи:

За командами керівника стрільби “Вогнева позиція – біля вікна До бою” і “Підготувати гранату” той, хто навчається, займає визначену вогневу позицію.

За командою керівника стрільби “ГРАНАТОЮ ВОГОНЬ!” (по групі піхоти в приміщенні, будівлі) виконує метання імітаційної гранати у вікно.

За командами керівника стрільби “Вогнева позиція – біля дверей (пролому) До бою” і “Підготувати гранату” той, хто навчається, займає визначену вогневу позицію та готується до метання гранати.

За командою керівника стрільби “ГРАНАТОЮ ВОГОНЬ!” (по групі піхоти в приміщенні, будівлі) той, хто навчається метає гранату в двері (пролом).

Далі Після виконання завдання, той, хто навчається, разом з керівником стрільби, підбивають підсумки метання гранат.

Підготовча вправа з метання гранати № 5
“Метання ручної гранати з двох колін, лежачи в траншею”

Цілі:

край траншеї - стрілець № 1, грудна фігура (мішень № 6);

ячейка в траншеї - стрілець № 2, грудна фігура (мішень № 6).

Дальність до цілі:

Вид зброї	Ціль	
	стрілець № 1	стрілець № 2
Граната	7	12

Час: необмежений.

Кількість боєприпасів: 2 **-** навчально-імітаційні гранати (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки).

Оцінка:

“відмінно” – уразити всі цілі;

“добре” – уразити дальню ціль;

“задовільно” – уразити ближню ціль

Особливості виконання вправи:

Ті, хто навчаються знаходяться в повному екіпіруванні (особиста зброя (розряджена), засоби індивідуального захисту), 2 навчально-імітаційні гранати (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки) розміщуються у гранатні підсумки на РПС (розгрузці).

З метою дотримання заходів безпеки тим, хто стріляє під час виконання вправи, керівнику стрільби дозволяється перебувати біля того, хто виконує вправу на такій відстані, що дозволить безпечно здійснювати нагляд за порядком виконання вправи та дотримання заходів безпеки.

За командою керівника стрільби “До бою” той, хто навчається висувається до рубежу метання гранати та займає положення “лежачи” і виконує метання імітаційної гранати на точність, намагаючись влучити в ціль – стрілець № 1. Далі той, хто навчається займає положення “з двох колін” і виконує метання імітаційної гранати на точність, намагаючись влучити в ціль – стрілець № 2. Після виконання завдання, той, хто навчається, разом з керівником стрільби, підбивають підсумки метання гранати.

ВАЖЛИВО! *При переміщенні зброя перебуває в такому положенні, щоб мати можливість швидкого її застосування для виконання вогневого ураження.*

Підготовча вправа з метання гранати № 6
“ Метання ручної гранати з місця в пішому порядку в лісистій місцевості ”

Ціль: група піхоти, що атакує, – три ростові фігури (мішень № 8) в позначеному на відкритій місцевості габариті по фронту 10 м та в глибину 5 м, що розбивається у глибину на три частини: центральну – глибиною 1 м, ближню та дальню – глибиною по 2 м. Дві мішені встановлюються всередині центральної частини габариту, одна – всередині дальньої частини (вночі мішені підсвічуються).

Дальність до цілі: 15 м.

Між рубежем метання гранати та мішеням повинні бути розташовані дерева, або стовпи, що імітують дерева.

Час: необмежений.

Кількість гранат: 1 - навчально-імітаційна граната (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки).

Положення для метання: визначається керівником заняття (лежачи, з коліна, стоячи).

Оцінка:

“відмінно” – влучити у центральну частину габариту;

“добре” – влучити у дальню частину габариту;

“задовільно” – влучити у ближню частину габариту.

Особливості виконання вправи:

Гранату потрібно метнути в проміжок між деревами таким чином, щоб не було відскоку гранати від перешкоди. Після метання гранати зайняти положення “лежачи” головою в бік мішеней, прижавши голову до землі та прикривши її автоматом, після імітаційного вибуху виконати прицілювання по мішенях.

У разі відскоку гранати впасти не ближче 5 м від гранати з максимальним використанням захисних властивостей рельєфу, головою в бік мішеней, притиснувши голову до землі та прикривши голову та шию автоматом з боку падіння гранати. Після імітаційного вибуху виконати прицілювання по мішенях. У разі відскоку імітаційної гранати вправа повторюється до досягнення задовільного результату.

Підготовча вправа з метання гранати № 7
“Метання ручної гранати в бліндаж, ДОТ”

Ціль:
стрілець, що обороняється № 1 – бліндаж, поясна фігура (мішень № 7);
стрілець, що обороняється № 2 - ДОТ, поясна фігура (мішень № 7).

Дальність до цілі:

Вид зброї	Ціль	
	стрілець, що обороняється № 1	стрілець, що обороняється № 2
Граната	6-8	15 - 20

Час: необмежений.

Кількість боєприпасів: 2 навчально – імітаційні гранати (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки).

Положення для метання: визначається керівником заняття (лежачи, з коліна, стоячи).

Оцінка:
“відмінно” – вразити всі цілі;
“добре” – вразити стрільця № 2, що обороняється;
“задовільно” – вразити стрільця № 1, що обороняється.

Вправа оцінюється “незадовільно” незалежно від результатів метання гранати, якщо після метання гранати в бліндаж той, хто навчається не виконав різкого відходу в бік.

Особливості виконання вправи:

Ті, хто навчаються знаходяться в повному екіпіруванні (особиста зброя (розряджена), засоби індивідуального захисту), навчально-імітаційні гранати (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки) розміщуються у гранатні підсумки на РПС (розгрузці).

З метою дотримання заходів безпеки тим, хто стріляє під час виконання вправи, керівнику стрільби дозволяється перебувати біля того, хто виконує вправу на такій відстані, що дозволить безпечно здійснювати нагляд за порядком виконання вправи та дотримання заходів безпеки.

За командами керівника стрільби “Вогнева позиція – біля входу в бліндаж До бою” і “Підготувати гранату” той, хто навчається, займає визначену вогневу позицію.

За командою керівника стрільби “ГРАНАТОЮ ВОГОНЬ!” той, хто навчається закидає гранату в бліндаж.

За командами керівника стрільби “Вогнева позиція – біля амбразури ДОТу До бою” і “Підготувати гранату” той, хто навчається, займає визначену вогневу позицію.

За командою керівника стрільби “ГРАНАТОЮ ВОГОНЬ!” той, хто навчається метає гранату в амбразуру ДОТу. У разі відскоку імітаційної гранати вправа повторюється до досягнення задовільного результату.

Після виконання завдання, той, хто навчається, разом з керівником стрільби, підбивають підсумки метання гранати.

Підготовча вправа з метання гранати № 8
“Метання ручної гранати з місця з окопу ”

Ціль: група піхоти, що атакує, – три ростові фігури (мішень № 8) в позначеному на відкритій місцевості габариті по фронту 10 м та в глибину 5 м, що розбивається у глибину на три частини: центральну – глибиною 1 м, ближню та дальню – глибиною по 2 м. Дві мішені встановлюються всередині центральної частини габариту, одна – всередині дальньої частини.

Дальність до цілі: 25 м.

Час: не більше 30 с від команди “Гранатою – вогонь” до вибуху гранати.

Кількість гранат: 1 навчально – імітаційна граната (страйкбольні, габаритно-вагові макети, болванки).

Положення для метання: стоячи з окопу.

Оцінка:

“відмінно” – влучити у центральну частину габариту;

“добре” – влучити у дальню частину габариту;

“задовільно” – влучити у ближню частину габариту.

Начальник Головного управління доктрин та підготовки
Генерального штабу (J-7) Збройних Сил України
генерал-майор Ігор ПАЛАГНЮК
“___” липня 2025 року

Додаток 17
до ТП 7-00(206)246.63
(розділ 5.12, 6.5, 7)

РОЗРАХУНОК
боєприпасів на вогневу підготовку для підготовки <u>одного</u> військовослужбовця за Програмою БЗВП видання 06

	Номер теми та заняття, перелік вправ стрільб, які відпрацьовуються в ході вогневої підготовки	Умови виконання	Кількість стрільб	Автоматична (штурмова гвинтівка) 5.45мм, 5.56мм, 7.62мм.		Помпова рушниця 12/70мм.	Граната бойова (наступальна)	Навчально-імітаційна граната	РДГ (аналог)	Тарілка стендова
	БЛОК 1 ТОЧНІСТЬ ТА ВЛУЧНІСТЬ		**17**	**154**	**214**	**0**	**0**	**4**		
1	ПВ № 1 "Навчання в одиночному та прицільному прицілюванні"	світла пора	1	15	15					
2	ПВ № 2 "Відпрацювання навиків одиночної стрільби"	світла пора	4	15	60					
3	ПВ №3 "Навчання влучності стрільби з різних положень на середні відстані 100 м"	світла пора	2	15	30					
4	ПВ №4 "Навчання влучності стрільби з різних положень на середні відстані"	світла пора	1	20	20					
5	ПВ №5 "Ведення вогню з положення лежачи до групи цілей"	світла пора	1	12	12					
6	ПВ №6 "Стрільба з місця по нерухомих цілях з усуванням затримок під час стрільби"	світла пора	1	10	10					
7	ПВ №7 "Стрільба з різних положень коли визначена зона видимості в темну пору доби"	темна пора	1	20	20					
8	ПВ №8 "Психологічна підготовка: відпрацювання базових дій під вогнем противника"	світла пора	1	15	15					
9	ПВ № 9 "Перевірка навиків одиночної стрільби (контрольна вправа)"	світла пора	1	20	20					
10	ПВ № 10 "Перевірка навиків одиночної стрільби (контрольна вправа)"	світла пора	1	12	12					
11	ПВМГ № 1 "Метання гранати на дальність з різних положень"	світла пора	1							
12	ПВМГ № 2 "Метання гранати на точність з різних положень"	світла пора	1							
13	ПВМГ №3 "Метання гранати при переміщенні в траншеї"	світла пора	1					4		
	БЛОК 2 БІНОКУЛЯРНА ШВИДКІСНА СТРІЛЬБА		**17**	**210**	**250**			**5**		
1	ПВ №4 "Навчання влучності стрільби з різних положень на середні відстані"	світла пора	3	20	60					
2	ПВ №6 "Стрільба з місця по нерухомих цілях з усуванням затримок під час стрільби"	темна пора	1	10	10					
3	ПВ №7 "Стрільба з різних положень коли визначена зона видимості в темну пору доби"	темна пора	1	20	20					
4	ПВ №8 "Психологічна підготовка: відпрацювання базових дій під вогнем противника"	світла пора	1	15	15					
5	ПВ № 11 "Навчання точності стрільби бінокулярним прицілюванням на різних відстанях"	світла пора	1	18	18					
6	ПВ № 12 "Стрільба з відпрацюванням заміни магазину на дистанціях 20м"	світла пора	1	15	15					
7	ПВ № 13 "Перший постріл з різними варіантами утримання зброї на дистанції 30м"	світла пора	1	20	20					
8	ПВ № 14 "Перший постріл з поворотом"	світла пора	1	20	20					
9	ПВ № 15 "Навчання стрільбі із-за укриття, з різних положень, з слабкого плеча"	світла пора	1	10	10					
10	ПВ № 16 "Перенесення вогню по фронту з різними варіантами утримання зброї"	світла пора	1	16	18					
11	ПВ № 17 "Стрільба зі зміною положення для стрільби з сильного плеча"	світла пора	1	28	28					
12	ПВ № 18 "Стрільба із за укриття зі зміною положення для стрільби з правого та лівого плеча"	світла пора	1	15	16					
13	ПВМГ №4 "Метання ручної гранати в будівлі (будівлю)"	світла пора	1					2		
14	ПВМГ №5 "Метання ручної гранати з вікна, коліна, лежачи з траншеї"	світла пора	1					2		
15	ПВМГ №6 "Метання ручної гранати з місця в пішому порядку в лісистій місцевості"	світла пора	1					1		

РОЗРАХУНОК

боєприпасів на вогневу підготовку для підготовки <u>одного</u> військовослужбовця за Програмою БЗВП видання 06

	Номер теми та заняття, перелік вправ стрільб, які відпрацьовуються в ході вогневої підготовки	Умови виконання	Кількість стрільб	Автоматична (штурмова гвинтівка) 5.45мм, 5.56мм, 7.62мм.		Помпова рушниця 12/70мм.	Граната бойова (наступальна)	Пачатково - імітаційна граната	РДГ (аналог)	Тарілко стендова
	БЛОК 3 НАБУТТЯ ДОСВІДУ		**16**	**261**	**281**	**0**	**1**	**8**		
1	ПВ №6 "Стрільба з місця по нерухомих цілях з усуненням затримок під час стрільби"	темна пора	1	10	10					
2	ПВ №7 "Стрільба з різних положень коли визначена зона видимості в темну пору доби"	темна пора	1	20	20					
3	ПП №8 "Психологічна підготовка: відпрацювання бойових дій під вогнем противника"	світла пора	1	15	15					
4	ПВ № 15 "Швидкісна стрільба з розпізнаванням цілі та перенос вогню"	світла пора	1	18	18					
5	ПВ № 20 "Стрільба з окопу по штурмовій та маневреній групі з зміною вогневої позиції"	світла пора	1	30	30					
6	ПВ № 21 "Відпрацювання навиків стрільби чергами"	світла пора	1	45	45					
7	ПВ № 22 "Стрільба під час пересування на полі бою зі зміною вогневої позиції та зі зміною положення для стрільби"	світла пора	1	20	20					
8	ПП № 23 "Бій в лісосмузі зі зміною вогневої позиції"	світла пора	1	22	22					
9	ПВ № 24 "Бій в траншеї у складі бойової двійки з бойовою стрільбою"	світла пора	1	32	32			1		
10	ПВ № 25 "Стрільба в складі бойових груп під час виконання маневру "Охоплення""	світла пора	2	20	40					
11	ПВ № 26 "Бій в місті зі зміною вогневої позиції"	світла пора	1	21	21					
12	ПВ № 27 "Зачистка приміщень зі зміною вогневої позиції"	світла пора	1	8	8			2		
13	ПВМГ №2 "Метання ручної гранати в бійницю ДОТ"	світла пора	1					2		
14	ПВМГ №3 "Метання ручної гранати з місця з окопу"	світла пора	1					1		
15	НВ КС 5.16.1.1. "Метання ручної гранати з місця в пішому порядку"	світла пора	1				1			
	БЛОК 4 СТРІЛЬБА ПО ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЯХ		**7**	**95**	**125**	**10**	**0**	**0**		**10**
1	ПВ №7 "Стрільба з різних положень коли визначена зона видимості в темну пору доби"	темна пора	1	20	20					
2	ПВ № 29 "Виявлення та ураження БпЛА малого класу зі стрілецької зброї зі зміною вогневої позиції"	світла пора	1	45	45					
3	ПВ № 28 "Виявлення та ураження БпЛА малого класу з стрілецької зброї"	світла пора	2	10	20					
4	ПВ № 30 "Виявлення та ураження БпЛА малого класу, що рухаються, зі стрілецької зброї та зміною вогневої позиції"	світла пора	2	20	40					
5	ПП № 31 "Виявлення та ураження БпЛА малого класу (квадрокоптера, мультикоптера, FPV) з напівавтоматичної рушниці зі зміною вогневої позиції"	світла пора	1	0	0	10				10
	БЛОК 5 КОМПЛЕКСНЕ ТАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ		**2**	**72**	**72**				**1**	
1	ПВ № 32 "Стрільба у складі бойової двійки під час пересування на полі бою"	світла пора	1	60	60				1	
2	ПП № 33 "Ведення оборони зі зміною вогневої позиції"	світла пора	1	12	12					
				Всього	942	10	1	13	1	10

Начальник Головного управління доктрин та підготовки
Генерального штабу (J-7) Збройних Сил України
генерал-майор Ігор ПАЛАГНЮК
"___" липня 2025 року

Додаток 18
до ТП 7-00(206)246.63
(розділ 5.12, 6.5, 7)

ТИПОВИЙ АЛГОРИТМ

Вогневих тренувань, виконання вправ стрільб.

	КУРС ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ							КУРС ДІЙ У СКЛАДІ ПІДРОЗДІЛУ					КОМПЛЕКСНЕ ТАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ
	ТОЧНІСТЬ ТА ВЛУЧНІСТЬ				*БІНОКУЛЯРНА ШВИДКІСНА СТРІЛЬБА*			*НАБУТТЯ ДОСВІДУ*			*СТРІЛЬБА ПО ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЯХ*		
	День 1	День 2	День 3	День 4	День 5	День 6	День 7	День 8	День 9	День 10	День 11	День 12	День 13
світла пора доби	ПВ №1	ПВ №2	ПВ №2	ПВ №2	ПВ №4	ПВ №4	ПВ № 4	ПВ №8	ПВ №22	ПВ №25	ПВ №28	ПВ №29	ПВ №32
	ПВ №2	ПВ №5	ПВ №5	ПВ №8	ПВ №11	ПВ № 14	ПВ №8	ПВ №19	ПВ №23	ПВ №26	ПВ №29	ПВ №30	ПВ №33
	ПВ №3	ПВ №4	ПВ №6	ПВ №9	ПВ №12	ПВ № 15	ПВ № 17	ПВ №20	ПВ №24	ПВ №27	ПВ №30	ПВ №31	
		ПВМГ №1	ПВМГ №2	ПВ 10	ПВ №13	ПВ № 16	ПВ № 18	ПВ №21	ПВМГ №8	НВ КС 5.16.1.1			
				ПВМГ №3	ПВМГ №4	ПВМГ №5	ПВМГ №6	ПВМГ №7					
темна пора доби			ПВ №7				ПВ №6		ПВ №6		ПВ №7		
							ПВ №7		ПВ №7				

Начальник Головного управління доктрин та підготовки
Генерального штабу (J-7) Збройних Сил України
генерал-майор Ігор ПАЛАГНЮК
“___” липня 2025 року

ПОСИЛАННЯ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка НПА та ВП	Повне найменування нормативно правового акту та військової публікації
1	2
	1. Закон України "Про правовий режим воєнного стану", введений в дію постановою Верховної Ради України № 389-VIII від 12.05.2015 (зі змінами)
	2. Закон України "Про військовий обов'язок і військову службу", введений в дію постановою Верховної Ради України № 2233-XII від 25.03.1992 (зі змінами)
	3. Закон України "Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності" введений в дію постановою Верховної Ради України №2834-IX від 13.12.2022 (зі змінами)
	4. Закон України "Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України", введений в дію постановою Верховної Ради України №548-XIV від 24.03.1999 (зі змінами №3621-IX від 21.03.2024)
ВКП 7-00(72)01.02	**5.** Наказ Міністерства оборони України від 05.08.2021 №225 "Про затвердження інструкції з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України"
	6. Наказ Міністра оборони України від 23.03.2017 №164 "Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у ЗС України"
	7. Наказ Головнокомандувача ЗС України від 18.09.2024 № 431 "Про затвердження Інструкції з організації психологічної підготовки у ЗС України"
	8. Директива Головнокомандувача ЗС України від 01.12.2024 № Д-8/дск "Про організацію підготовки ЗС України у 2025 році"
	9. Наказ Генерального штабу ЗС України від 05.03.2012 № 41 "Про удосконалення діяльності навчальних центрів ЗС України"
ВКДП 7-00(03).01	**10.** Настанова "З бойової підготовки у Збройних Силах України", затверджена Начальником Генерального штабу ЗС України 07.10.2020
КРП 03.032.056-2018 (01) ТП 7-00(201).01	**11.** Курс "Стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин", затверджений та введений в дію наказом ГШ ЗС України від 17.04.2018 №160 (зі змінами та доповненнями: НГШ ЗС України від 10.01.2019 № 17; НГК ЗС України від 01.02.2021 № 25; НГШ ЗС України від 12.10.2024 № 368)
СБП 3-(01,02,04).58(59)	**12.** Бойовий статут "Механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України", частина III (взвод, відділення, екіпаж), затверджений та введений в дію наказом командувача Сухопутних військ ЗС України від 25.05.2016 № 238 (зі змінами, накази КСВ ЗС України: від 11.11.2017 №567; від 29.03.2018 №185; 02.08.2018 №454; від 18.03.2019 №140; від 05.03.2023 №253, від 04.10.2023 №628од; від 10.09.2024 №746од)

1	2
СТП 7-00(194)	**13.** Збірник “Нормативів з бойової підготовки сухопутних військ Збройних Сил України (за досвідом російсько-Української війни 2014-2023 років)”, затверджений командувачем Сухопутних військ ЗС України в 2001 році (зі змінами та доповненнями від 19.07.2023)
СТІ 000Г.22Л.03 та ДМ до СТІ 000Г.22Л.03	**14.** Стандарт індивідуальної підготовки з довідковим матеріалом “Психологічна підготовка (навчальний курс)”, затверджений заступником Начальника ГШ ЗС України 22.09.2023
ВП 7-00(01).01	**15.** Методичний посібник “Комплекси спеціальних фізичних вправ для колективної підготовки тих, хто навчається та підрозділів у Збройних Сил України”, затверджені начальником Головного управління підготовки Збройних Сил України – заступником начальника ГШ ЗС України 19.06.2019
ВП 7-00(72)01.01	**16.** Методичні рекомендації ”З організації підготовки тих, хто навчається за БАрС”, затверджені начальником Генерального штабу ЗС України 28.02.2021
ТКП 1-160(31)03.01	**17.** Методичні рекомендації “З психологічної підготовки тих, хто навчається ЗС України щодо формування стресостійкості до дій в умовах різкої зміни бойової обстановки”, затверджені начальником ГШ ЗС України 13.01.2021
ВП 1-00(189)	**18.** Інструкція “З порядку отримання електронних або друкованих військових публікацій, відеоматеріалів, проведення дистанційних курсів Збройних Сил України та країн-партнерів”, затверджена начальником Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу (J-7) ЗС України 04.04.2025 (друге видання)
ТП 7-00(242)352.62(63)	**19.** Програма “Адаптації та допідготовки військовослужбовців до ведення бойових дій (після прибуття військовослужбовця до військової частини (підрозділу) з НЦ, ЦПП, ОНБ, школи, перепризначення з інших видів, родів військ (сил), підрозділів забезпечення, виведення на відновлення боєздатності)”, п’яте видання, затверджена начальником ГШ ЗС України 09.07.2025 (вих. АУ ГШ ЗС України від 09.07.2025 №76860/С)
ВП 7-00(242)352.62(63)	**20.** Методичні рекомендації “З порядку проведення програми адаптації та допідготовки військовослужбовців до ведення бойових дій (після прибуття військовослужбовця до військової частини (підрозділу) з навчальних центрів (центрів підготовки підрозділів, окремих навчальних батальйонів, шкіл), перепризначення з інших видів, окремих родів військ (сил), підрозділів забезпечення, виведення на відновлення боєздатності) (за досвідом російсько-Українській війні 2022 – 2025 років)”, третє видання, затверджені начальником Генерального штабу ЗС України 09.07.2025 (вих. АУ ГШ ЗС України від 09.07.2025 №76860/С)
ДшТП 7-03(194)	**21.** Збірник Нормативів з бойової підготовки Десантно-штурмових військ Збройних Сил України”, затверджений та введений в дію наказом командувача Десантно-штурмових військ Збройних Сил України від 20.02.2025 № 42

1	2
ВП 1-00(329)446.68	**22.** Методичні рекомендації “Організація та проведення занять з психологічної підготовки із використанням VR-технологій у Збройних Силах України (за досвідом передових країн світу)”, затверджені заступником Головнокомандувача ЗС України 31.03.2025 (вих. ГУППП ЗС України від 28.04.2025 №391/2/1767)
ВП 7-72(178)424.55	**23.** Методичні рекомендації “Організація маршової підготовки військовослужбовців в пішому порядку (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років)”, затверджені начальником Головного управління доктрин та підготовки ГШ (J-7) ЗС України 25.06.2025 (друге видання)
ПВП 3-25(148).68	**24.** Методичні рекомендації “Захист особового складу від хімічної зброї та небезпечних хімічних речовин (за досвідом російсько-Української війни 2022 – 2025 років)”, затверджені начальником Генерального штабу ЗС України в липні 2025 року
ВП 7-00(270)343.59(58)	**25.** Методичні рекомендації “Організація надання домедичної допомоги та евакуація постраждалих військовослужбовців з поля бою” (рівень відділення, взвод) (за досвідом російсько-Української війни 2023-2024 років), затверджені начальником Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу (J-7) Збройних Сил України 12.09.2024
ССОП 7-00(480).68	**26.** Інструкція “З проведення процедури аналіз проведених дій”, затверджена командувачем СВ ЗС України 04.06.2025 (друге видання)
ВП 7-00(348).62(63)	**27.** Інструкція “З порядку впровадження системи зворотного зв’язку (FEEDBACK)”, затверджена начальником Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу (J-7) ЗС України 09.07.2024
ДшБП 3-03.58(59)	**28.** Бойова публікація “Бойовий статут “Десантно-штурмових військ Збройних Сил України (частина IV взвод, відділення)”, затверджений та введений в дію наказом командувача Десантно-штурмових військ Збройних Сил України від 13.12.2024 № 336
ВП 7-00(206)383.37(68)	**29.** Методика “Підготовки та проведення занять з комплексного тактичного заняття в ході БЗВП” (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), перше видання, затверджена начальником Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу (J-7) ЗС України 04.06.2025
ПВП 7-00(206)457.40-8(68)	**30.** Методика “Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни “Військова топографія” в ході БЗВП (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), перше видання, затверджена Командувачем Сил підтримки ЗС України 11.06.2025
ПВП 7-00(206)458.40-8(68)	**31.** Методика “Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни “Інженерна підготовка (мінна безпека)” в ході проведення БЗВП (за досвідом російсько-Української війни

1	2
	2024 – 2025 років) (за Програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), перше видання, затверджена Командувачем Сил підтримки ЗС України 11.06.2025
ПВП 7-00(206)459.40-8(68)	**32.** Методика "Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни "Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту" в ході БЗВП (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), перше видання, затверджена Командувачем Сил підтримки ЗС України 11.06.2025
ДшВП 7-00(27,206)454.40-9(68)	**33.** Методика "Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни "Спеціальна підготовка (за напрямком радіоелектронна боротьба)" в ході проведення БЗВП" (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), затверджена Командувачем Десантно-штурмових військ ЗС України 04.07.2025
ВП 1-00(206)452.31(68)	**34.** Методика "Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни "Національно-патріотична підготовка" в ході БЗВП (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці) перше видання, затверджена начальником Головного управління психологічної підтримки персоналу ЗС України 12.05.2025
ВП 1-00(206)329.31(68),	**35.** Методика "Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни "Психологічна підготовка" в ході БЗВП (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), перше видання, затверджена начальником Головного управління психологічної підтримки персоналу ЗС України 04.06.2025
ВП 7-00(206)460.33(68)	**36.** Методика "Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни "Заходи безпеки" в ході БЗВП" (за досвідом російсько-Української війни 2024 – 2025 років) (за програмою базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), перше видання, затверджена начальником Центрального управління безпеки військової служби ЗС України 16.06.2025
ВП 7-00(206)463.33(68)	**37.** Методика "Підготовки та проведення занять з навчальної дисципліни "Статути Збройних Сил України" (за програмою базової загальновійськової підготовки для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5, термін навчання 1,5 місяці), перше видання, затверджена начальником Центрального управління безпеки військової служби ЗС України 30.06.2025
СТП 7-00(206)246.63	**38.** Тимчасова програма "Базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів, які мають висновки ВЛК "Придатні до проходження військової служби у військових частинах забезпечення, територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, навчальних центрах,

1	2
	закладах (установах), медичних підрозділах, підрозділах логістики, зв'язку, охорони”) (з терміном навчання 30 діб)”, затверджена Командувачем Сухопутних військ ЗС України 10.05.2025

Примітка. Якщо військову публікацію (нормативно-правовий акт, національний або військовий стандарт, керівний документ і стандарт НАТО та держав-членів НАТО тощо), на яку є посилання, замінено новою або до неї внесено зміни, то потрібно застосовувати нову військову публікацію, охоплюючи всі внесені до неї зміни.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
БпЛА	Безпілотний літальний апарат
БпС	Безпілотні системи
БпАК	Безпілотний авіаційний комплекс
БАрС	Бойова армійська система
ББМ	Бойова броньована машина
ВОС	Військово-облікова спеціальність
ГУДтаП ГШ (J7) ЗС України	Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу (J-7) Збройних Сил України
ЗС України	Збройні Сили України
ІПСО	Інформаційно-психологічна операція
ІССОУ	Інші складові сил оборони України
ІВС	Інструкторсько-викладацький склад
КС	Курс стрільб
КЯ	Командирський ящик
МГП	Міжнародне гуманітарне право
НМТБ	Навчально матеріально-технічна база
НТК	Навчально-тренувальний комплекс
ПВ	Підготовча вправа
ПВМГ	Підготовча вправа метання гранат
РХБз	Радіаційний, хімічний, бактеріологічний захист
РЕБ	Радіо електронна боротьба
СВП	Саморобний вибуховий пристрій
СТІ	Стандарт індивідуальної підготовки
СТП	Стандарт підготовки
СПЗ	Спеціальне програмне забезпечення
ТТХ	Тактико технічні характеристики
AAR (АПД)	After action review (Аналіз проведених дій)
ACE	Amunition Casualty Equipment (Боєкомплект Поранення Спорядження)
AR	Augmented reality (Доповнена реальність)
FPV (ФПВ)	First-Person View (Вигляд від першого обличчя)
	Feedback (Зворотній зв’язок)

1	2
	Check list (Оціночний лист)
MR	Mixed reality (Змішана реальність)
NATO (НАТО)	North Atlantic Treaty Organization (Організація Північноатлантичного договору)
ORT	Operational Resilience Training (Бойова стійкість)
SALUTE	Size Action Location Unit Time Equipment (Розмір Дія Місцезнаходження Підрозділ Приналежність Час)
VR	Virtual reality (Віртуальна реальність)
3D	Distance Direction Description (Дальність Напрямок Опис)

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Аналіз проведених дій (*en:* After action review (AAR) – динамічне, об'єктивне, обговорення особливостей виконання завдань особовим складом відповідно до стандартів. Кожен військовослужбовець може і повинен брати участь в АПД, якщо в нього є розуміння, інформація, погляди чи питання, що допоможуть підрозділу визначити і подолати слабкі сторони та зміцнити сильні (посилання **26**).

Бойова стійкість *(en: Operational Resilience Training (ORT)* – це стійкість і витримка кожного військовослужбовця в складних бойових умовах і стресових ситуаціях під впливом противника для збереження постійної готовності до виконання визначеного бойового (спеціального) завдання.

Вправа – цілеспрямоване та планомірно-організоване виконання розумових та практичних дій (прийомів) з метою засвоєння знань, оволодіння, формування та удосконалення практичних дій (умінь та навичок).

Віртуальна реальність (англ.: virtual reality, VR) – технологія занурення у повністю інтерактивне віртуальне середовище, яке імітує реальний світ. VR дозволяє взаємодіяти з об'єктами та персонажами в ньому, чути звуки, отримувати сенсорні відчуття тощо (посилання **22**).

Дія (-ї) – виконання чогось, вплив на щось.

Доповнена реальність (англ.: augmented virtual reality, AR) – технологія, яка дозволяє накладати віртуальні об'єкти, інформацію або ефекти на реальний світ завдяки гаджетам (смартфонам, планшетам, дисплеям тощо) (посилання **22**).

Змішана реальність (англ.: mixed reality, MR) – технологія, яка поєднує (комбінує) віртуальну реальність із доповненою реальністю (посилання **22**).

Завдання (підзавдання) – це чітко визначена дія (-ї), яка (-і) оцінюється та виконується ОВУ, військовою частиною (штабом, підрозділом, тимчасово створеним військовим формуванням), військовослужбовцем.

Зворотній зв'язок *(en: Feedbaak)* – це процес отримання і аналізу узагальнених відгуків (думок) та результатів оцінювання військовослужбовця (-ців) від військової частини (підрозділу) до навчального центру (центру підготовки підрозділів, школи тощо) з метою покращення якості підготовки військовослужбовців враховуючи досвід бойових дій і своєчасного внесення змін (доповнень) до програм базової загальновійськової та фахової підготовки (посилання **27**).

Знання військовослужбовця – сукупність усвідомлених відомостей, понять, процесів, процедур, отриманих в процесі військового навчання.

Коригування – зміна навчальних цілей, способів, форм та методів навчання відповідно до отриманих результатів.

Методики підготовки (навчання) – це система прийомів, дій, способів і методів, які використовуються для організації оперативної, бойової, об'єднаної підготовки, та підготовки персоналу під час навчального (освітнього) процесу об'єктів підготовки та військової освіти **[3]**.

Методичні матеріали – це сукупність упорядкованих документів (військові публікації за напрямком навчально-методичних матеріалів, інформаційно-аналітичних матеріалів з вивчення та впровадження досвіду, стандартів підготовки з довідковим матеріалом до них, навчальних фільмів (відеоматеріалів) та інших навчальних матеріалів (планів проведення занять (тренувань, навчань), лекційних конспектів, доповідей, тестів (контрольних робіт), презентацій, алгоритмів, графіків (схем та інших наочних засобів), навчально-методичних карток, навчально-тренувальних карток тощо), ресурсів та інструментів, спрямованих на підтримку навчального (освітнього) процесу об'єктів підготовки та військової освіти. Вони забезпечують, як викладачів (керівників занять), так і інструкторів структурованою інформацією та методикою для досягнення навчальних (освітніх) процесів **[3]**.

Метод – це систематизована сукупність кроків, які потрібно здійснити, щоб виконати певну задачу чи досягнути мету. Це шлях наукового пізнання та певним чином упорядкована діяльність.

Метод виховання – сукупність найбільш загальних способів вирішення виховних завдань та здійснення виховної взаємодії.

Метод навчання – це сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється передача та засвоєння знань та формування вмінь.

Методика – документ, який визначає сукупність способів і прийомів доцільного проведення процесу підготовки (навчання) **[3]**.

Навички військовослужбовця – здатність військовослужбовця автоматично виконувати певні дії. Практичне застосування теоретичних знань, практичних дії (умінь та навичок) у ході навчального процесу забезпечує їх перетворення на професійну майстерність.

Національно-патріотична підготовка – предмет навчання, метою якого є формування і розвиток у особового складу відповідних світоглядних установок, ідейних переконань та морально-бойових якостей, необхідних для ефективного виконання поставлених завдань у будь-яких умовах обстановки.

Норматив – часовий, кількісний і якісний показник виконання окремими військовослужбовцями або підрозділами поставлених завдань, прийомів і дій, пов'язаних із застосуванням зброї та військової техніки в ході бойової підготовки.

Предмет навчання – система понять про явища, закономірності, закони, теорії будь-якої відповідної сфери діяльності із визначенням потрібного рівня сформованості у тих, хто навчається, певної сукупності теоретичних знань, практичних дій (умінь та навичок).

Прийом – окрема дія, рух;

Психологічна стійкість – здатність особи підтримувати необхідний рівень психологічної готовності протягом визначеного часу у конкретних умовах обстановки та швидко відновлювати свій психоемоційний стан після екстремальних (кризових) ситуацій.

Психологічна готовність – це взаємопов'язана система мотиваційних чинників, вольових ресурсів, а також професійної компетенції і витривалості особового складу, що забезпечує реалізацію ним поставлених завдань.

Стандарт підготовки – нормативний документ (уніфікований процес), який визначає послідовність досягнення ОВУ (штабами, військовими частинами, підрозділами, кораблями, військовослужбовцями) оперативних (бойових, спеціальних), індивідуальних) спроможностей до виконання конкретних завдань та визначає критерії їх оцінки. Стандарти підготовки (далі – СТП) поділяються на стандарти індивідуальної (базової загальновійськової, фахової) підготовки (далі – СТІ) та колективної підготовки (далі – СТК) і спрямовуються на досягнення сумісності у підготовці підрозділів ЗС України та держав – членів НАТО.

Тренування – осмислене багаторазове повторення (виконання) вже вивчених вправ (прийомів, дій) з метою їх закріплення (удосконалення).

Уміння військовослужбовця – здобута на основі отриманих завдань у військовій сфері здатність тих, хто навчається виконувати належним чином певні дії на практиці. Систематичні та цілеспрямовані тренування тих, хто навчається, шляхом виконання певних дій, які забезпечують перетворення теоретичних знань, практичних дій (умінь та навичок).

Цитата (*citation, від лат. cito – зрушую, викликаю*) – фрагмент (уривок) з правомірно оприлюдненого твору, записаного виконання, правомірно оприлюдненої фонограми або відеограми, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора та/або виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми і джерела цитування, іншою особою з метою зробити зрозумілішими власні твердження або для посилання на вираження іншої особи в незмінному (автентичному) вигляді або в перекладі такого фрагмента (уривка) **[1, 2]**.

Інші терміни, які використовуються у цій Програмі, вживаються у значеннях, наведених, в Настанові "З бойової підготовки у Збройних Силах України", затверджена Начальником Генерального штабу ЗС України 07.10.2020 (посилання **10**) та інших нормативно-правових актах України (посилання **1 – 4**), Міністерства оборони України (посилання **5, 6**), Головнокомандувача ЗС України (посилання **7, 8**), Генерального штабу ЗС України (посилання **9, 11, 14 – 20, 22 – 25, 29**), іншими ОВУ ЗС України (посилання **34 – 37**) та видів, окремих родів військ ЗС України (посилання **12, 13, 21, 26, 28, 30 – 33, 38**).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)

1. Закон України “Про авторське право і суміжні права”, введений в дію постановою Верховної Ради України від 20.03.2023 № 2974-IX.
2. Порядок “Оформлення військових публікацій у Збройних Силах України”, ДДП 1-0(189), затверджений та введений в дію наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 19.02.2022 № 60.
3. Керівництво “Загальні вимоги до методики підготовки та розробки методик підготовки, інших навчально-методичних матеріалів з підготовки (навчання)”, ТКП 7-444.01, затверджене начальником Генерального штабу Збройних Сил України 30.04.2025 (вих. АУ ГШ ЗС України від 02.05.2025 №54933/С).
4. Окреме доручення начальника Генерального штабу ЗС України “Щодо проведення круглого столу з ОВУ, представниками бойових військових частин стосовно уточнення та нарощення змісту занять програми БЗВП” (вих. АУ ГШ ЗС України від 02.06.2025 №7188/С/дск).
5. Протокольне рішення Головнокомандувача ЗС України “Щодо оновлення програми БЗВП” (вих. АУ ГШ ЗС України від 06.07.2025 №8774/С/ДСК; від 06.07.2025 №300/ДПУ-3/1364/дск).
6. Комплект стандартів індивідуальної базової загальновійськової підготовки з довідковим матеріалом до них за визначеними предметами (курсами) підготовки в форматі “Pdf” (19 СТІ БЗВП з ДМ) або навчальних відеоматеріалів користувачу (інструкторсько-викладацькому складу, командиру підрозділу) необхідно зайти з будь якого гаджету (планшет, мобільний телефон тощо) на сторінку вебсайту “Sprotyv” (адреса ресурсу: https://sprotyvg7.com.ua) або на вебсайті “Єдина електронна база стандартів підготовки та військових публікацій військ (сил) ЗС України” АСУ ЗС України “Дніпро” (адреса ресурсу: http://www.dod.ua/ рубрика “Тематичні розділи” – категорія “Стандарти підготовки) та завантажити їх (посилання **18**).
7. “Розподіл повноважень щодо розроблення методик підготовки та навчальної літератури” до “Організаційно-методичних вказівок з вдосконалення методичного забезпечення підготовки у Збройних Силах України” (вих. АУ ГШ ЗС України від 14.03.2025 № 30583/С).

ДЛЯ ЗАМІТОК

ДЛЯ ЗАМІТОК